

Załącznik do Uchwały Nr 714/249/13
Zarządu Województwa Mazowieckiego
z dnia 23 kwietnia 2013 r.

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI PROGRAMU WSPÓŁPRACY
SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA
MAZOWIECKIEGO
Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI
ORAZ INNYMI PODMIOTAMI PROWADZĄCYMI
DZIAŁALNOŚĆ POŻYTKU PUBLICZNEGO
NA 2012 ROK**

Warszawa 2013

A blue handwritten signature or mark in the bottom right corner of the page.

WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 5a ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie Zarząd Województwa Mazowieckiego, nie później niż do 30 kwietnia każdego roku, przedkłada Sejmikowi Województwa Mazowieckiego sprawozdanie z realizacji programu współpracy z organizacjami pozarządowymi za rok poprzedni oraz publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej.

Sprawozdanie powstało na podstawie informacji cząstkowych przygotowanych przez poszczególne departamenty i kancelarie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego oraz wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne.

Podsumowując kolejny rok współpracy Samorządu Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi, sprawozdanie zawiera w szczególności:

- 1) podsumowanie działań podejmowanych w ramach współpracy finansowej i pozafinansowej w poszczególnych obszarach współpracy;
- 2) prezentację osiągniętych efektów współpracy;
- 3) analizę wykorzystania środków przekazanych organizacjom w formie dotacji – przypadających na poszczególne obszary współpracy oraz subregiony Mazowsza;
- 4) przykłady zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe przy wsparciu finansowym Samorządu Województwa Mazowieckiego.

Niniejsze sprawozdanie jest elementem ewaluacji Programu na rok 2012 – podstawą dla oceny współpracy samorządu województwa mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz wniosków, mających wpływ na planowanie współpracy na lata następne.

„Roczny program współpracy Samorządu Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2012 rok” uchwalony został przez Sejmik Województwa Mazowieckiego uchwałą Nr 177/11 z dnia 21 listopada 2011 roku.

Program współpracy na 2012 rok wyznaczał ramy współpracy finansowej i pozafinansowej dla departamentów i kancelarii Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie oraz wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych województwa mazowieckiego, prowadzących z sektorem pozarządowym współpracę pozafinansową.

Zakres współpracy finansowej determinowany był sytuacją budżetu województwa na 2012 rok. Sejmik Województwa Mazowieckiego podczas posiedzenia 12 marca 2012 r. przyjął zmiany w budżecie województwa. Zmiany te dotyczyły również współpracy finansowej z organizacjami pozarządowymi. Brak możliwości zrealizowania w 2012 roku przychodów z prywatyzacji oraz konieczność obniżenia planu dochodów zmusiły do wprowadzenia zmian w budżecie województwa na 2012 rok. Prognozowany wzrost dochodów podatkowych CIT obniżono z 19,4 do 4,5 proc., a PIT z 9,6 do 5,1 proc. Ponadto, w ramach „janosikowego” Mazowsze oddało w 2012 roku na rzecz innych regionów 659 000 000 zł, czyli aż 40 proc. swoich dochodów podatkowych. W związku z tą sytuacją konieczna była ponowna analiza budżetu Mazowsza mająca na celu przede wszystkim szukanie oszczędności. Zdecydowano o zmniejszeniu wydatków bieżących o 15 proc, a majątkowych o 41 proc.

Zestawienie środków zaplanowanych w Programie współpracy na 2012 rok na zlecenie zadań publicznych ze środkami faktycznie przeznaczonymi na realizację zadań w nim określonych

Nazwa obszaru lub priorytetowego zadania publicznego	Środki zapisane w programie współpracy	Środki faktycznie przeznaczone na realizację zadań określonych w programie	Źródło finansowania
Działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	2 900 000,00	2 900 000,00	Opłaty celowe – pozwolenia na sprzedaż alkoholu
Działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii	400 000,00	400 000,00	Opłaty celowe – pozwolenia na sprzedaż alkoholu
Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	70 000,00	0,00	Środki własne
Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu	575 000,00	475 000,00	Opłaty celowe – pozwolenia na sprzedaż alkoholu
Działania na rzecz poprawy warunków życia ludzi starszych	145 000,00	72 500,00	Środki własne
Działania na rzecz osób niepełnosprawnych	Kwota nieokreślona w programie współpracy	3 203 594,39	PFRON
Zlecenie prowadzenia ośrodka adopcyjnego	Kwota nieokreślona w programie współpracy	1 552 000,00	Dotacja celowa z budżetu państwa
Zlecenie prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego	4 000 000,00	1 300 000,00	Środki własne
Sport, kultura fizyczna i ratownictwo	7 460 000,00	5 160 000,00	Środki własne
Ochrona i promocja zdrowia	400 000,00	0,00	Środki własne
Kultura i dziedzictwo narodowe	1 300 000,00	1 300 000,00	Środki własne
Turystyka	700 000,00	700 000,00	Środki własne
Nauka, edukacja, oświata i wychowanie	300 000,00	0,00	Środki własne
Ochrona środowiska	100 000,00	0,00	Środki własne
Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego	100 000,00	0,00	Środki własne
Bezpieczeństwo publiczne	Kwota nieokreślona w programie współpracy	5 000 000,00	Środki własne
Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	Kwota nieokreślona w programie współpracy	3 000 000,00	Środki własne

W związku ze zmianami w budżecie Zarząd Województwa Mazowieckiego zmuszony był do odstąpienia od ogłoszenia otwartych konkursów ofert z obszaru „Nauka, edukacja oświata i wychowanie”, „Ochrona środowiska”, „Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego” i „Polityka społeczna i promocja zdrowia” (w podobszarze działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zadanie w zakresie prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej).

Część zadań z obszaru „Kultura i dziedzictwo narodowe” (zadanie pn. Atlas historyczny Mazowsza), „Turystyka” (zadania pn. Mazowiecki Szlak Literacki i Szlak Architektury Drewnianej) nie została zrealizowana, ponieważ środki finansowe na zlecenie zadań publicznych w tych obszarach zostały ponownie wprowadzone do budżetu województwa zbyt późno, aby zapewnić właściwą realizację tych zadań, które zaplanowano zlecić w formie powierzenia ich realizacji.

W obszarze „Sport, kultura fizyczna i ratownictwo”, w związku z niską oceną jakości złożonych ofert nie przyznano dotacji na realizację zadań „Szkolenie kadry wojewódzkiej młodzików i juniorów młodszych, wytypowanej przez okręgowe związki sportowe, w oparciu o ogólnopolski program szkolenia dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo” i „Przygotowanie reprezentacji Mazowsza do zawodów Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży (OOM) obejmujące obozy szkoleniowe, wyposażenie zawodników oraz przejazdy na zawody OOM”), a tym samym zadania te nie zostały zrealizowane.

Szczegółowy zakres współpracy Samorządu Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego został opisany w dalszej części sprawozdania z podziałem na współpracę finansową i pozafinansową.

WSPÓŁPRACA FINANSOWA

W roku 2012 kwota środków przekazanych organizacjom pozarządowym na realizację priorytetowych zadań publicznych województwa mazowieckiego wyniosła **24 169 965,39 zł** (w ramach konkursów ofert, tzw. „małych dotacji”, na podstawie ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz w ramach Samorządowego Programu Wsparcia Ochotniczych Straży Pożarnych w Województwie Mazowieckim „OSP 2012”).

Zestawienie danych liczbowych dotyczących środków przekazanych organizacjom pozarządowym w roku 2012:

Obszar współpracy	Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert	Kwota przeznaczona na realizację zadań w ramach ogłaszanych konkursów ofert	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji	Wykorzystana kwota dotacji
Sport, kultura fizyczna i ratownictwo	2	5 160 000,00	174	114	5 160 000,00	5 135 316,00
Promocja zdrowia i polityka społeczna: Działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	3	2 900 000,00	79	79	2 882 100,00	2 873 990,68
Promocja zdrowia i polityka społeczna: Działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii	1	400 000,00	25	25	330 850,00	330 464,8

Promocja zdrowia i polityka społeczna: Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu	2	475 000,00	35	35	475 000,00	464 942,24
Promocja zdrowia i polityka społeczna: Działania na rzecz poprawy warunków życia ludzi starszych	1	72 500,00	7	7	72 500,00	68 403,80
Promocja zdrowia i polityka społeczna: Działania na rzecz osób niepełnosprawnych	1	3 203 594,39	118	112	3 203 594,39	3 046 731,58
Promocja zdrowia i polityka społeczna: Zlecenie prowadzenia regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego	1	1 300 000,00	1	1	1 300 000,00	1 300 000,00
Promocja zdrowia i polityka społeczna Zadanie: zlecenie prowadzenia ośrodka adopcyjnego	bez konkursu*	1 552 000,00	4	4	1 552 000,00	1 552 000,00
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2	1 300 000,00	95	99	1 300 000,00	1 239 453,84
Turystyka	3	700 000,00	36	33	700 000,00	693 241,54
Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami	1	3 000 000,00	52	52	2 529 000,00	2 528 994,03
Bezpieczeństwo publiczne	1	5 000 000,00	265	262	4 664 921,00	4 417 826,50
RAZEM	18	25 063 094,39	891	823	24 169 965,39	23 651 365,01

* Zgodnie z § 21 ust. 1 punkt 1 „Rocznego programu współpracy Samorządu Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2012” – **zlecenie prowadzenia ośrodka adopcyjnego - zawarto 4 umowy z podmiotami spełniającymi warunki określone w art. 245 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.), tj. z podmiotami, w których w 2010 r. przeprowadzono co najmniej 20 procedur adopcyjnych zakończonych przysposobieniem dziecka.**

Zestawienie tzw. „małych dotacji” udzielonych na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie:

Obszar współpracy	Liczba ofert, które złożono na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	Liczba zawartych umów	Kwota przyznanych dotacji	Wykorzystana kwota dotacji
Promocja zdrowia i polityka społeczna	76	22	209 272,39 zł	208 272,39 zł

W podziale na poszczególne obszary współpracy podział dotacji kształtuje się następująco:

Przeanalizowany został również udział poszczególnych subregionów województwa w wykorzystaniu dotacji. Wyznacznikiem do przypisania dotacji do danego subregionu był adres siedziby organizacji realizującej zadanie.

W podziale na subregiony Województwa Mazowieckiego podział dotacji kształtuje się następująco:

Podział środków ze względu na źródło finansowania kształtuje się następująco:

Polityka społeczna i promocja zdrowia

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę **8 054 772,00 zł**, z czego wykorzystano **7 876 260,71 zł**. Kwota **1 552 000,00 zł** przeznaczona została na zlecenie prowadzenia ośrodka adopcyjnego - zawarto 4 umowy z podmiotami spełniającymi warunki określone w art. 245 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Dodatkowo w trybie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tzw. małe dotacje) w ramach dotacji przekazano łącznie kwotę **209 272,39 zł**, z czego wykorzystano **208 272,39 zł**. Poniższe tabele przedstawiają alokację środków na poszczególne podobszary wraz ze wskazaniem osiągniętych efektów oraz najciekawszych inicjatyw realizowanych w ramach zleconych zadań.

PODOBSZAR 1. Działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz związanych ze współuzależnieniem od alkoholu

I.p.	Nazwa zadania (zgodnie z „Programem współpracy...”)	Liczba przyznanych dotacji	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji	Wykorzystana kwota dotacji
1	Wspieranie i realizacja programów edukacyjno-profilaktycznych organizowanych na obszarach wiejskich województwa mazowieckiego.	5	5	75 000,00	74 950,00
2	Wspieranie i realizacja programów promujących zdrowy styl życia – bez uzależnień na terenach wiejskich województwa mazowieckiego, obejmujących organizację czasu wolnego.	6	6	100 000,00	98 496,30
3	Wspieranie świetlic socjoterapeutycznych, środowiskowych i klubów młodzieżowych, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji programów socjoterapii dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym.	33	33	500 000,00	497 741,61
4	Wspieranie i realizacja programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym.	9	9	132 100,00	131 446,07
5	Wspieranie i realizacja programów zapobiegających agresji rówieśniczej.	5	5	75 000,00	75 000,00
6	Wspieranie i realizacja programu profilaktyczno terapeutycznego dla dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo dotkniętych skutkami alkoholizmu realizowanego w trakcie wakacji pn. "Pogodne Lato"	1	1	1 300 000,00	1 300 000,00
7	Wspieranie i realizacja programu profilaktyczno – terapeutycznego dla dzieci i młodzieży z terenów wiejskich województwa	19	19	700 000,00	696 356,70

	mazowieckiego, pochodzących z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych skutkami alkoholizmu realizowanego w trakcie wakacji pn. „Na wakacje po uśmiech”				

Osiągnięte efekty:

Zorganizowano wypoczynek letni w atrakcyjnych miejscowościach z programem profilaktyczno-terapeutycznym dla dzieci i młodzieży pochodzących z terenów wiejskich z rodzin dotkniętych skutkami alkoholizmu. W ww. programach udział wzięły łącznie 9 182 osoby. Przeprowadzono 11 programów edukacyjno-profilaktycznych i promujących zdrowy styl życia dla 3 560 osób, wsparto 34 świetlice socjoterapeutyczne, środowiskowe, kluby młodzieżowe, które objęły 2 336 osób, zorganizowano 14 programów zapobiegających przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym i agresji rówieśniczej dla 874 osób, ponadto 2 412 dzieci i młodzieży skorzystało z programu profilaktyczno-terapeutycznego podczas letniego wypoczynku.

Profilaktyka alkoholowa realizowana była poprzez wdrażanie programów profilaktyczno-terapeutycznych w formie: szkoleń, zajęć i warsztatów profilaktycznych, kampanii informacyjno-edukacyjnej, zajęć rozwijających zainteresowania, m.in. warsztatów komputerowych, zajęć plastycznych, językowych i dziennikarsko-literackich, teatralnych, zajęć sportowo-rekreacyjnych (tenisa stołowego, unihokeja, boccia i innych gier zespołowych, żeglarstwa, nauki pływania, łucznictwa, nordic walking, zajęć opiekuńczo-wychowawczych (zapewnienie bezpiecznej opieki, kształtowanie dobrych nawyków, spotkania z policjantem, kuratorem sądowym, rzecznikiem praw dziecka), zajęć dydaktycznych (rozwijające zainteresowania i kształtujące osobowość oraz tożsamość społeczną, zajęć wyrównawczych, zajęć dotyczących praw dziecka, zajęcia z logopedą) oraz warsztatów socjoterapeutycznych (poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne dla dzieci i ich rodzin) i zajęć profilaktycznych (bajkoterapia, artterapia kynoterapia i dogoterapia), wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, telefonu interwencyjno-informacyjnego; prowadzono grupy wsparcia i grupy terapeutyczne, spotkania indywidualne i sesje grupowe, mediacje rodzinne, zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci, psychoterapeutyczne dla ofiar przemocy. Ponadto prowadzono indywidualną pracę specjalistyczną z osobami uzależnionymi od alkoholu, jak również zrealizowano program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie, zakładający uświadomienie i korygowanie własnych zachowań przemocowych. Przeprowadzono trening rozwiązywania konfliktów bez przemocy przy zastosowaniu metod aktywnych, naukę radzenia sobie z negatywnymi emocjami, rozpoznawanie i zwalczanie złości, agresji i przemocy, naukę racjonalnych sposobów rozwiązywania trudności w relacjach rówieśniczych i rodzinnych oraz kształtowanie kompetencji społecznych.

Najciekawsze inicjatywy

Zadanie pn. „Wspieranie świetlic socjoterapeutycznych, środowiskowych i klubów młodzieżowych, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji programów socjoterapii dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym”, zrealizowane przez Stowarzyszenie Tradycyjnie Nowoczesnych dla Wsi z siedzibą w Długosiodle pod nazwą własną „Fabryka uśmiechów” - Mobilna Świetlica.

Zadanie polegało na prowadzeniu objazdowej świetlicy w 5 miejscowościach gminy Długosiodło dla dzieci i rodzin dotkniętych problemem alkoholowym. W ramach programu przeprowadzono szkolenie socjoterapeutyczne dla opiekunów świetlicy oraz dla dzieci, jak również warsztat kształtujący i doskonalący umiejętności wychowawcze dla rodziców. Przez cały okres trwania projektu dyżur pełnił specjalista do spraw rodziny. Uczestnicy brali udział w warsztatach artystycznych: nauce gry na bębnach afrykańskich, sportowych, wokalnno-tanecznych, teatralnych i językowych. Ponadto do ich dyspozycji była pracownia pomocy w nauce, gdzie prowadzono zajęcia wyrównawcze. Zorganizowano inicjatywy profilaktyczne dla społeczności lokalnej pn. *Rytm jedności gminy Długosiodło* oraz *„Promyk radości” – dzień z Januszem Korczakiem*. Podczas akcji uczestnicy mogli wziąć udział w grach i

zabawach, warsztatach artystycznych a także w konkursach profilaktycznych, zaprezentowali także zdobyte podczas realizacji zadania umiejętności.

Projektem objęto 101 osób.

PODOB SZAR 2. Działania z zakresu przeciwdziałania narkomanii

I.p.	Nazwa zadania (zgodnie z „Programem współpracy...”)	Liczba przyznanych dotacji	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji	Wykorzystana kwota dotacji
1	Wspieranie i realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania narkomanii oraz problematyki HIV/AIDS dla młodzieży zamieszkałej na terenach wiejskich województwa mazowieckiego.	10	10	130 850,00	130 479,00
2	Wspieranie i realizacja działań na rzecz reintegracji osób uzależnionych od narkotyków oraz/lub zakażonych wirusem HIV/chorych na AIDS i ich rodzin.	3	3	50 000,00	50 000,00
3	Wspieranie i realizacja programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem od narkotyków oraz ich rodziców i osób realizujących zadania profilaktyczne (np. nauczyciele, kadra placówek opiekuńczo - wychowawczych, pracownicy socjalni, policjanci z wydziałów prewencji).	12	12	150 000,00	149 985,80

Osiągnięte efekty:

W zrealizowanych programach uczestniczyło łącznie 5 237 osób. W wyniku realizowanych działań dzieci, młodzież i osoby dorosłe uczestnicząc w zajęciach profilaktyczno-edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania narkomanii podnieśli poziom wiedzy na temat działania i szkodliwości substancji psychoaktywnych, narkotyków i narkomanii; osoby uzależnione oraz/lub zakażone HIV/chore na AIDS i ich rodziny otrzymały wsparcie psychologiczne w postaci zajęć indywidualnych i grupowych, przeszkolono kadrę bezpośrednio zajmującą się problematyką narkomanii.

Profilaktyka narkotykowa realizowana była poprzez przeprowadzenie zajęć edukacyjnych, warsztatów dla uczniów z obszarów wiejskich województwa mazowieckiego na temat środków psychoaktywnych i dopalaczy, ich wpływie na zdrowie, zachowanie, jak szukać pomocy w przypadku uzależnienia oraz problematyki HIV/AIDS jak również szkolenie dla rodziców i nauczycieli z zakresu profilaktyki uzależnień. Przy realizacji zadań użyto komunikatorów internetowych Gadu-Gadu oraz Skype, przeprowadzono akcję internetową na portalu społecznościowym Facebook zachęcającą do korzystania i wymiany doświadczeń. Ponadto zorganizowano warsztaty plastyczne, sportowe, komputerowe, naukę jazdy konnej, zajęcia muzyczno-ruchowe, rajdy rowerowe. Zrealizowano program kulturalny i integracyjny poprzez koncerty i spektakle profilaktyczne, konkursy wiedzy o narkotykach i narkomanii, HIV/AIDS, wycieczki krajoznawcze.

Zrealizowano program postrehabilitacji społecznej absolwentów ośrodków leczenia uzależnień, zamieszkujących w mieszkaniu readaptacyjnym. Zorganizowano serię turnusów edukacyjno-terapeutycznych dla osób uzależnionych i członków ich rodzin, obejmujących zajęcia psychoedukacyjne, treningi, konsultacje psychologiczne prowadzone przez wykwalifikowanych specjalistów. Przeprowadzono cykl szkoleń dla nauczycieli, pedagogów, pracowników socjalnych, policjantów, kadry placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Najciekawsze inicjatywy

Zadanie pn. „Wspieranie i realizacja programów profilaktyczno - edukacyjnych z zakresu przeciwdziałania narkomanii oraz problematyki HIV/AIDS dla młodzieży zamieszkałej na terenach wiejskich województwa mazowieckiego” zrealizowane przez Stowarzyszenie Rozwoju Gmin i Miast Powiatu Garwolińskiego z siedzibą w Garwolinie.

Zadanie polegało na przeprowadzeniu w 9 szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych powiatu garwolińskiego warsztatów dla dzieci i młodzieży z zakresu przeciwdziałania narkomanii oraz profilaktyki HIV/AIDS. Ponadto przeprowadzono warsztaty dla nauczycieli, wychowawców, pedagogów i rodziców o tematyce profilaktyki uzależnień, HIV/AIDS, rozpoznawania objawów uzależnienia i szukania pomocy. Zorganizowano konkurs plastyczny, konkurs wiedzy *HIV-bać się czy nie* oraz konkurs literacki *Dorastam i to jest dla mnie ważne*. W ramach zadania przygotowano spektakl teatralny dla uczniów garwolińskich szkół oraz odbyła się konferencja pn. *Rola rodziny w zapobieganiu narkomanii i innym patologiom*. Zorganizowano międzyszkolny program profilaktyczny *Narkotyk śmierci dotyk*, w którym udział wzięło 8 zespołów szkolnych, które przygotowały krótkie programy artystyczne poświęcone profilaktyce narkomanii. Podsumowaniem projektu był Powiatowy Dzień Profilaktyki Uzależnień.

W projekcie uczestniczyło bezpośrednio 278 uczniów i 51 osób dorosłych.

PODOBSZAR 3. - Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie – brak realizacji w zakresie współpracy finansowej

PODOBSZAR 4. - Działania na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu.

l.p.	Nazwa zadania (zgodnie z „Programem współpracy...”)	Liczba przyznanych dotacji	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji	Wykorzystana kwota dotacji
1	Wspieranie ponadlokalnych systemów pozyskiwania, magazynowania dystrybucji żywności dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów realizujących działania na rzecz osób ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	8	8	100 000,00	100.000,23
2	Wspieranie i inicjowanie rozwoju lokalnych sieci wsparcia osób i grup ze środowisk ubogich i zagrożonych wykluczeniem społecznym, mające na celu przede wszystkim aktywizację społeczną i dostęp do informacji obywatelskiej.	16	16	225 000,00	224 959,51
3	Wspieranie grup szczególnego ryzyka zagrożonych dezintegracją społeczną i zawodową ze szczególnym uwzględnieniem osób bezdomnych	11	11	150 000,00	139 982,50

Osiągnięte efekty:

W zrealizowanych programach wzięło udział 3 055 osób. W wyniku przeprowadzonych działań zaktywizowano i wsparto osoby dotknięte lub zagrożone różnymi formami wykluczenia społecznego, udzielono niezbędnej pomocy osobom potrzebującym, w trudnej sytuacji życiowej.

Aktywizacja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – beneficjenci skorzystali z pomocy prawnika, psychologa i doradcy zawodowego oraz specjalistów punktu porad psychospołecznych i prawnych. Przeprowadzono warsztaty muzykoterapii i choreoterapii, informatyczne, kurs języka niemieckiego, warsztaty z zakresu pierwszej pomocy, podstaw samoobrony oraz podstaw przedsiębiorczości. Zorganizowano zajęcia edukacyjne, profilaktyczne z elementami socjoterapii, konsultacje psychologiczno-pedagogiczne, zajęcia wspierające rozwój zdolności i umiejętności dzieci i młodzieży, wyrównawczo-edukacyjne, zajęcia plastyczne, sportowe, utworzono pracownię rękodzieła, fotograficzną, plastyczną, teatralną i manualną. Zorganizowano wyjścia do teatru, kina, muzeum oraz gry i zabawy plenerowe, kilkudniowe wyjazdy integracyjne. Ponadto osobom najuboższym udzielono wsparcia rzeczowego. Osoby zagrożone dezintegracją społeczną i zawodową otrzymały pomoc w postaci pomocy prawnej, porad obywatelskich, porad w sprawach mieszkaniowych, karnych, interwencji we właściwych urzędach, zorganizowano pomoc psychopedagogiczną, pomoc w odnalezieniu bliskich, pomoc w uzyskaniu dowodu osobistego. Osobom bezdomnym zapewniono bazę mieszkaniową i całodobowe wyżywienie, umożliwiono podjęcie terapii osobom uzależnionym od alkoholu, zabezpieczenie socjalne, umożliwiono realizację nowych kwalifikacji zawodowych, zapewniono podstawową opiekę medyczną.

Najciekawsze inicjatywy:

Zadanie pn. „Pomoc prawna i psychopedagogiczna osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością w 2012 r.”, zrealizowane przez Stowarzyszenie Pomocy i Interwencji Społecznej z siedzibą w Warszawie.

Beneficjenci projektu skorzystali z pomocy prawnej w zakresie uregulowania sytuacji mieszkaniowej, załatwiania spraw urzędowych, poradnictwa w sprawach karnych. Udzielono pomocy psychologicznej i pedagogicznej poprzez naukę rozwiązywania konfliktów rodzinnych, motywowanie do usamodzielnienia i zmiany stylu życia, budowanie pozytywnych relacji, wsparcie w podjętych działaniach. Ponadto zapewniono osobom bezdomnym możliwość wyrobienia dowodu osobistego. W przypadku bezpośrednich sytuacji kryzysowych i braku reakcji ze strony odpowiednich instytucji podjęto interwencje w formie pism i rozmów telefonicznych.

Program adresowany do 739 osób bezdomnych.

Zadanie pn. „Działania Banku Żywności SOS w Warszawie na rzecz zapobiegania wykluczeniu społecznemu”, realizowane przez Bank żywności SOS w Warszawie z siedzibą Reguły przy ul. St. Bodycha 97, 05 – 820 Piastów. Kwota dofinansowania: 27.000,00 zł. termin realizacji 05.07.2012 – 15.12.2012 r. Rezultaty projektu:

- a) Przekazanie 600 tys. kg żywności pozyskanej od producentów do 161 organizacji, które zadeklarowały pomoc dla 47.953 podopiecznych – mieszkańców Mazowsza,
- b) Przekazanie 1 107 tys. kg żywności w ramach programu PEAD do 149 organizacji, które zadeklarowały pomoc dla 39.457 podopiecznych – mieszkańców Mazowsza,
- c) Umocnienie ponadlokalnego systemu pozyskiwania, magazynowania i dystrybucji żywności poprzez 1 spójną mapę www.zywnoscnamazowszu.pl reprezentującą wszystkie organizacje i podmioty współpracujące ze wszystkimi Bankami Żywności na Mazowszu.

PODOBSZAR 5. Działania na rzecz poprawy warunków życia ludzi starszych

I.p.	Nazwa zadania (zgodnie z „Programem współpracy...”)	Liczba przyznanych dotacji	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji	Wykorzystana kwota dotacji
1	Inicjowanie i wspieranie działań mających na celu poprawę jakości życia ludzi starszych oraz ich aktywności życiowej	5	5	45.000,00	40 903,80
2	Rozwijanie zróżnicowanych form opieki i usług (zwłaszcza środowiskowych, rodzinnych) dla osób starszych, wraz ze wsparciem opiekunów i wolontariuszy działających na rzecz tych osób.	2	2	27 500,00	27 500,00

Osiągnięte efekty:

W ramach Podobszaru wsparto dwa zadania, których efektem była realizacja:

- 1) 5 programów poprawiających jakość życia ludzi starszych oraz ich aktywności życiową, w których udział wzięło 225 seniorów,
- 2) 2 programy rozwijające zróżnicowane formy opieki i usług, którymi objęto 105 seniorów.

Naiekawsze inicjatywy:

Zadanie pn. „Poprawa warunków życia ludzi starszych w powiecie wołomińskim” realizowane przez Stowarzyszenie Qźnia z siedzibą w Kobylce przy ul. Zacisznej 22. Kwota dofinansowania: 6 000,00 zł. termin realizacji 16.07.2012 – 31.10.2012 r. Liczba beneficjentów: 10 osób powyżej 60 r.ż. W ramach projektu zapewniono kompleksową pomoc osobom starszym bezpośrednio w środowisku. Projekt poprzez realizację zaplanowanych działań i udział wolontariuszy realizował następujące cele:

- a) Zapewnienie możliwości korzystania z poradnictwa rodzinnego
- b) Udzielanie informacji na temat praw i uprawnień
- c) Zapewnienie różnorodnych kontaktów społecznych w tym międzypokoleniowych
- d) Umożliwienie dostępu do wytworów kultury, inspirowanie do podjęcia aktywności hobbystycznej
- e) Inicjowanie wśród rodzin i bliskich działań opiekuńczych i pomocowych w stosunku do osób objętych projektem.

POOBSZAR 6. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych

I.p.	Nazwa zadania (zgodnie z „Programem współpracy...”)	Liczba przyznanych dotacji	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji	Wykorzystana kwota dotacji
1	Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych – aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby.	10	10	277 018,00	275 128,02

2	Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji	22	22	428 900,00	375 998,61
3	Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno-prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych	8	8	247 541,00	247 241,00
4	Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych	13	13	326 041,00	325 584,37
5	Organizowanie regionalnych imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach	38	32	984 094,39	967 869,37
6	Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji	13	13	510 000,00	431,031,10
7	Opracowywanie lub wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych: a) dotyczących problematyki związanej z niepełnosprawnością, b) kierowanych do osób niepełnosprawnych – w tym publikowanych drukiem	14	14	430 000,00	423 879,11

	powiększonym, pismem Braille'a lub publikowanych w tekście łatwym do czytania.				

Osiągnięte efekty:

- 1) Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów, grup środowiskowego wsparcia oraz zespołów aktywności społecznej dla osób niepełnosprawnych - aktywizujących zawodowo i społecznie te osoby.
Zrealizowano 51 przedsięwzięć o charakterze szkoleniowym. W 10 z nich uczestniczyły 233 osoby niepełnosprawne, a w 41 pozostałych osoby z ich najbliższego otoczenia; rodzice, opiekunowie, nauczyciele, wychowawcy, wolontariusze – razem 1274 osoby. Szkolenia osób niepełnosprawnych skierowane były głównie na nabycie nowych umiejętności w coraz pełniejszym i efektywniejszym społecznym funkcjonowaniu. Służyły przełamywaniu barier emocjonalnych, rozwijaniu umiejętności wyrażania własnych myśli, potrzeb, poznawania różnych sposobów zachowań. W wyniku przeprowadzenia 2 kursów komputerowych (Fundacja VIS Major oraz Warszawskie Koło Polskiego Stowarzyszenia Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym) 33 osoby niepełnosprawne podniosły swoje umiejętności korzystania z Internetu w tym poczty elektronicznej.
- 2) Organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów i warsztatów dla członków rodzin osób niepełnosprawnych, opiekunów, kadry i wolontariuszy bezpośrednio zaangażowanych w proces rehabilitacji zawodowej lub społecznej osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących procesu integracji osób niepełnosprawnych w najbliższym środowisku i społeczności lokalnej, zwiększania ich aktywności życiowej i zaradności osobistej oraz niezależności ekonomicznej, podnoszenia umiejętności pracy z osobami niepełnosprawnymi, w tym sprawowania nad nimi opieki i udzielania pomocy w procesie ich rehabilitacji.
Przeprowadzono 38 szkoleń, w których wzięły udział 1202 osoby.
- 3) Prowadzenie poradnictwa psychologicznego, społeczno- prawnego oraz udzielanie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej dla osób niepełnosprawnych
Zrealizowano 8 projektów dotyczących zorganizowania placówek poradnictwa. Z ich usług skorzystało ponad 1300 osób niepełnosprawnych oraz członków ich rodzin. Łącznie przeprowadzono 1600 godzinach porad i konsultacji.
- 4) Prowadzenie grupowych i indywidualnych zajęć, które mają na celu nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych.
Zorganizowano 10 projektów, których zadaniem było nabywanie, rozwijanie i podtrzymywanie umiejętności samodzielnego funkcjonowania osób niepełnosprawnych. Działania były skierowane do grup liczących od 10 do 60 osób, co przełożyło się na przygotowanie i przeprowadzenie zindywidualizowanych szkoleń i warsztatów. W zajęciach uczestniczyło łącznie ponad 400 uczestników.
- 5) Organizowanie regionalnych imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i rekreacyjnych dla osób niepełnosprawnych wspierających ich aktywność w tych dziedzinach.
Łącznie zrealizowano 38 zadań, w tym 8 imprez o charakterze sportowo-integracyjnym, w których łącznie udział wzięło 1 445 osób niepełnosprawnych.
- 6) Prowadzenie kampanii informacyjnych na rzecz integracji osób niepełnosprawnych i przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.
Zrealizowano łącznie 14 zadań. Przeprowadzono 6 kampanii informacyjnych, których celem było rozpowszechnienie wiedzy na temat specyfiki schorzeń określonych grup osób niepełnosprawnych, ze szczególnym uwzględnieniem zapobiegania wszelkim przejawom dyskryminacji i wykluczenia społecznego. Przeprowadzono 5 kampanii na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych bez wskazywania konkretnego rodzaju niepełnosprawności. Kampanie te miały charakter informacyjny, kierowane były do ogółu społeczeństwa.
- 7) Opracowywanie lub wydawanie publikacji, wydawnictw ciągłych oraz wydawnictw zwartych, stanowiących zamkniętą całość, w tym na nośnikach elektromagnetycznych i elektronicznych:

- a) dotyczących problematyki związanej z niepełnosprawnością,
- b) kierowanych do osób niepełnosprawnych – w tym publikowanych drukiem powiększonym, pismem Braille'a lub publikowanych w tekście łatwym do czytania. Łącznie zrealizowano 14 zadań.

Najciekawsze inicjatywy:

Zadanie pn. „Teatr ON” zrealizowane przez Fundację „NIE TYLKO” z Warszawy. W efekcie 4 osoby niepełnosprawne zostały zatrudnione przy pracach pomocniczych w teatrze „Kamienica” w Warszawie. Podobny charakter miał projekt pn. „Być w Pracy – praktyki zawodowej dla osób niepełnosprawnych jako pierwszy krok do pracy” zrealizowany przez Stowarzyszenie „Jestem” z Płocka. Adresatami praktyk zawodowych na terenie 5 różnych zakładów pracy było kilkunastu niepełnosprawnych uczestników warsztatów terapii zajęciowej.

Zadanie pn. „VII Tataspartakiada” zrealizowane przez Stowarzyszenie „Dobra Wola” z Lesznowoli k/Piaseczna. Podczas licznych konkurencji razem z niepełnosprawnymi dziećmi rywalizowali ich ojcowie. Fundacja „Otwórz Oczy” z Warszawy zrealizowała projekt pod nazwą „Warszawa dla mojej Mamy”, w ramach którego wydano przewodnik dla mam niepełnosprawnych dzieci. Przewodnik podsuwa nie tylko propozycje tras spacerowych miasta, ich opisy ale również wskazuje jak budować pozytywne relacje dziecko niepełnosprawne - rodzice. Publikację udostępniono również na stronach internetowych.

Zadanie pn. „Działalność punktu doradczo-konsultacyjnego dla osób niepełnosprawnych oraz ich rodzin przy Wypożyczalni Sprzętu Rehabilitacyjnego Caritas Diecezji Siedleckiej w Siedlcach” zrealizowane przez Caritas Diecezji Siedleckiej. Ze specjalistycznych porad psychologicznych oraz prawno-społecznych skorzystało 150 osób, z poradnictwa w zakresie informacji na temat przysługujących uprawnień, dostępnych usług, sprzętu rehabilitacyjnego i pomocy technicznej ponad 130 osób. Podczas trwania projektu prowadzono też nieodpłatne użyczenie sprzętu rehabilitacyjnego oraz stworzono możliwość korzystania z kafejki internetowej.

PODOBSZAR 7. Działania na rzecz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

I.p.	Nazwa zadania (zgodnie z „Programem współpracy...”)	Liczba przyznanych dotacji	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji	Wykorzystana kwota dotacji
1	Prowadzenie Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego	1	1	1 300 000,00	1 300 000,00
2	Prowadzenia ośrodka adopcyjnego	4	4	1 552 000,00	1 552 000,00

W ramach podobszaru zostały zrealizowane 2 zadania:

- 1) prowadzenie interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego;
- 2) prowadzenie ośrodka adopcyjnego.

Osiągnięte efekty w zakresie zadania: Prowadzenie interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego realizowane przez Fundację Rodzin Adopcyjnych

Samorząd Województwa Mazowieckiego w ramach zadania własnego, w roku 2012 zlecił Fundacji Rodzin Adopcyjnych prowadzenie interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego. Celem działania Interwencyjnego Ośrodka Preadopcyjnego w Otwocku było zapobieganie chorobie sieroczej i wykluczeniu społecznemu, poprzez jak najszybsze umieszczenie dziecka pozbawionego opieki rodzicielskiej w rodzinie, z pełną jego historią i kompletną diagnozą. Aby skutecznie zapobiegać

powstaniu i rozwojowi choroby sieroczej i związanym z tym zaburzeniom więzi pobyt dziecka w IOP nie powinien trwać dłużej niż 3 miesiące. W trakcie realizacji zadania czynione były wysiłki, aby sytuacja prawna dzieci została uregulowana jak najszybciej.

Fundacja Rodzin Adopcyjnych przystąpiła do konkursu na prowadzenie IOP z założeniem, że zostanie objętych całodobową opieką 60 niemowląt pozbawionych czasowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej z terenu województwa mazowieckiego. W okresie sprawozdawczym od 1.01.2012 r. - 31.12.2012 r. w IOP przebywało 101 niemowląt z terenu województwa mazowieckiego z następujących powiatów: m.st. Warszawy, pruszkowskiego, piaseczyńskiego, wołomińskiego, żyrardowskiego, sochaczewskiego, wyszkowskiego, sierpeckiego, węgrowskiego, legionowskiego, grodzkiego, nowodworskiego, warszawskiego zachodniego. W trakcie realizacji zadania:

- 1) do adopcji zostało powierzonych we współpracy z ośrodkami adopcyjnymi 65 dzieci;
- 2) do rodzin biologicznych w wyniku pracy socjalnej i współpracy z OPS, PCPR i sądami wróciło 7 dzieci;
- 3) do innych form instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej jak: Zakład Opieki Leczniczej, Rodzinny Dom Dziecka, placówka specjalistyczno-terapeutyczna przekazanych zostało 6 dzieci z powodu opóźnienia w rozwoju psychoruchowym, FAS, wielowadzia i przedłużającej się regulacji sytuacji prawnej.

Osiągnięte efekty w zakresie zadania: Prowadzenie ośrodka adopcyjnego

Samorząd Województwa Mazowieckiego współpracował w roku 2012 z czterema następującymi podmiotami niepublicznymi w zakresie prowadzenia ośrodka adopcyjnego, przekazując dotację w łącznej kwocie: 1.552.000,00 zł:

1. Caritas Diecezji Radomskiej – prowadzenie Katolickiego Ośrodka Adopcyjnego w Radomiu – 160 000 zł,
2. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Mazowieckiego Oddziału Wojewódzkiego - prowadzenie Ośrodka Adopcyjnego TPD w Warszawie – 400 000 zł,
3. Diecezja Warszawsko-Praska - prowadzenie Katolickiego Ośrodka Adopcyjnego w Warszawie – 672 000 zł,
4. Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Główny – prowadzenie Krajowego Ośrodka Adopcyjnego TPD w Warszawie – 320 000 zł.

Do zadań realizowanych przez ośrodki adopcyjne należało:

- 1) kwalifikowanie dzieci zgłoszonych do przysposobienia oraz sporządzanie dla dziecka zakwalifikowanego do przysposobienia diagnozy psychologicznej i pedagogicznej oraz gromadzenie aktualnych informacji o stanie zdrowia dziecka;
- 2) dobór rodziny przysposabiającej właściwej ze względu na potrzeby dziecka;
- 3) współpraca z sądem opiekuńczym, polegająca w szczególności na powiadamianiu o okolicznościach uzasadniających wszczęcie z urzędu postępowania opiekuńczego;
- 4) udzielanie pomocy w przygotowaniu wniosków o przysposobienie i zgromadzeniu niezbędnych dokumentów;
- 5) gromadzenie informacji o dzieciach, które mogą być przysposobione;
- 6) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych kandydatów do przysposobienia dziecka;
- 7) przeprowadzanie analizy sytuacji osobistej, zdrowotnej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej kandydatów do przysposobienia dziecka;
- 8) prowadzenie działalności diagnostyczno - konsultacyjnej dla kandydatów do przysposobienia dziecka;
- 9) wspieranie psychologiczno- pedagogiczne kandydatów do przysposobienia dziecka oraz osób, które przysposobiły dziecko;
- 10) organizowanie szkoleń dla kandydatów do przysposobienia dziecka;
- 11) wydawanie świadectw ukończenia szkolenia dla kandydatów do przysposobienia dziecka, opinii o ich kwalifikacjach osobistych oraz sporządzanie opinii kwalifikacyjnej w sprawach dotyczących umieszczenia dzieci w rodzinie przysposabiającej;

- 12) zapewnienie pomocy psychologicznej kobietom w ciąży oraz pacjentkom oddziałów ginekologiczno-położniczych, które sygnalizują zamiar pozostawienia dziecka bezpośrednio po urodzeniu;
- 13) prowadzenie dokumentacji z zakresu wykonywanych zadań.

Sport, kultura fizyczna i ratownictwo

Na realizację zadań w formie dotacji przekazano łącznie **5 160 000,00 zł**, z czego wykorzystano **5 135 316,00 zł**. Poniższa tabela przedstawia alokację środków na poszczególne priorytety i zadania:

Lp.	Nazwa zadania	Liczba przyznanych dotacji	Liczba podmiotów którym przyznano dotację*	Kwota przyznanych dotacji	Wykorzysta na kwota dotacji
1.	Przygotowanie i udział reprezentacji województwa mazowieckiego, wytypowanej przez okręgowe związki sportowe, w systemie zawodów wojewódzkich i ogólnopolskich sportu dzieci i młodzieży.	2	2	100 000,00	96 900,00
2.	Wspieranie szkolenia sportowego kadry wojewódzkiej w wybranych klubach sportowych Mazowsza, wytypowanych na podstawie osiągniętych wyników sportowych w systemie współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży.	1	1	1 600 000,00	1 594 155,00
3.	Upowszechnianie sportu szkolnego na poziomie wojewódzkim, w tym organizacja na Mazowszu międzyszkolnej rywalizacji sportowej w ramach Igrzysk Młodzieży Szkolnej.	3	2	282 000,00	281 308,00
4.	Upowszechnianie sportu wiejskiego na poziomie wojewódzkim poprzez szkolenie i udział wytypowanej reprezentacji środowiska wiejskiego Mazowsza w zawodach wojewódzkich i ogólnopolskich.	1	1	135 000,00	135 000,00
5.	Upowszechnianie sportu akademickiego na poziomie wojewódzkim, organizacja akademickiej rywalizacji sportowej na Mazowszu oraz szkolenie i udział wytypowanej akademickiej reprezentacji województwa mazowieckiego w zawodach wojewódzkich i ogólnopolskich.	4	2	207 000,00	207 000,00
6.	Upowszechnianie sportu osób niepełnosprawnych, w tym organizacja zawodów i rywalizacji sportowej na Mazowszu o zasięgu ponadpowiatowym, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym.	21	14	245 380,00	243 949,00

7.	Organizacja na Mazowszu imprez rekreacyjnych i sportowych o zasięgu ponadpowiatowym, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym, promujących w województwie kulturę fizyczną i osiągnięcia sportowe regionu.	131	98	2 530 620,00	2 517 004,00
8.	Wspieranie szkolenia ratownictwa wodnego (ratowników) w województwie mazowieckim.	2	2	60 000,00	60 000,00

* niektóre podmioty realizowały kilka zadań

Osiągnięte efekty współpracy:

W 2012 r. 114 organizacji (108 stowarzyszeń i 6 fundacji) otrzymało dotację na realizację zadań publicznych z zakresu kultury fizycznej i ratownictwa wodnego. Wsparcie finansowe uzyskało 174 zadań, w tym 34 zadania całoroczne, obejmujące wiele jednostkowych zadań, ujętych w rocznych kalendarzach, o bardzo zróżnicowanym charakterze, zasięgu i skali oddziaływania, poczynając od regionalnych imprez sportowo rekreacyjnych dla dzieci i młodzieży, a kończąc na zawodach sportowych o randze mistrzostw Europy, np. Mistrzostwa Europy Karate Shinkyokushin Kadetów i Młodzieżowców (do 22 lat), randze Mistrzostw Polski np. Mistrzostwa Polski AZS w futsalu, Mistrzostwa Polski IBK Kyokushin Budokai pod Patronatem Marszałka Województwa Mazowieckiego, Mistrzostwa Polski Juniorów Niepełnosprawnych w LA, Mistrzostwa Polski Juniorów w szachach szybkich i błyskawicznych, Mistrzostwa Polski Zrzeszenia LZS w kolarstwie torowym.

Jedna organizacja pozarządowa zrezygnowała z otrzymanej dotacji ze względów organizacyjnych – 1 500 zł.

Dzięki dotacjom Województwa Mazowieckiego zrealizowane zostały cykliczne wojewódzkie programy:

1. Mazowieckie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe zrealizowało szkolenie zaplecza kadry wojewódzkiej. Na podstawie punktów zdobytych w Ogólnopolskim Systemie Współzawodnictwa Sportowego Dzieci i Młodzieży (realizowanego na podstawie regulaminu opracowanego przez Ministerstwo Sportu i Turystyki) mazowieckie kluby otrzymały środki finansowe na szkolenie. Wysokość środków finansowych uzależniona była od wypracowanych w systemie punktów. W programie uczestniczyło 60 klubów z terenu Mazowsza, które zdobyły min. 30 pkt (z wyłączeniem Warszawy).

Kwota dofinansowania 1 600 000 zł.

2. Szkolny Związek Sportowy Warszawy i Województwa Mazowieckiego zorganizował XIV (finały) i XV (eliminacje) Mazowieckich Igrzysk Młodzieży Szkolnej – systemowe zawody sportu szkolnego, rozgrywane na szczeblach: gminnym, powiatowym i wojewódzkim, obejmujące dzieci i młodzież ze szkół podstawowych oraz gimnazjów. W gminnych rozgrywkach Igrzysk startowało w 2012 r. kilkanaście tysięcy dzieci, zaś w finałach wojewódzkich ponad 5 960 zawodników z całego województwa. Finał szkół podstawowych rozegrany został w rejonie płockim, w rejonie sochaczewskim – gimnazja. Igrzyska współfinansowane były ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki.

Kwota dofinansowania 250 000 zł.

3. Sport w środowisku wiejskim:

W 2012 r. w programie ujęto: 40 obozy szkoleniowe i konsultacje startowe oraz udział kadry Mazowsza w imprezach sportowych (zadanie: *Szkolenie sportowe kadry mazowieckiego Zrzeszenia LZS i udział reprezentantów Mazowsza w zawodach wojewódzkich i ogólnopolskich*) w 8 dyscyplinach, takich jak: podnoszenie ciężarów, lekkoatletyka, zapasy, kolarstwo, łucznictwo, teakwon-do, tenis stołowy, gry zespołowe z udziałem ponad 1 086 zawodników. Partnerem realizującym ww. zadanie jest Mazowieckie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe. Kwota dofinansowania 135 000 zł.

4. Upowszechnianie sportu akademickiego:

Głównym partnerem realizującym to zadanie jest Akademicki Związek Sportowy „Środowisko Warszawa”, który to zrealizował kilka cyklicznych zadań, obejmujących szkolenie wojewódzkiej reprezentacji akademickiej, organizację imprez w wielu dyscyplinach. Najważniejsze inicjatywy: „Akademickie Mistrzostwa Warszawy i Mazowsza”, „Puchar AZS Mazowsze, AZS Mazovia Cup”.

Kwota dofinansowania 200 000 zł.

5. Sport osób niepełnosprawnych:

Dotacja objęła 19 zadań publicznych o różnej skali, zasięgu i charakterze. Jednym z największych przedsięwzięć dla osób niepełnosprawnych jest Puchar Świata w szermierce na wózkach "Szabla Kilińskiego". Największym partnerem realizującym ww. zadanie jest Integracyjny Klub Sportowy AWF.

Kwota dofinansowania sportu osób niepełnosprawnych - 163 000 zł (*wykorzystano 161 569 zł*).

6. Organizacja imprez rekreacyjnych i sportowych o zasięgu ponadpowiatowym, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym promujących w województwie kulturę fizyczną oraz osiągnięcia regionu:

Jednym z głównych organizatorów imprez rekreacyjnych dla mieszkańców Mazowsza jest Mazowieckie Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej. W 2012 roku Mazowiecki TKKF zrealizował ze zgłoszonego, rocznego kalendarza 42 imprezy rekreacyjne, w których wzięło udział 7 024 osób.

Kwota dofinansowania 150 000 zł.

Zorganizowano również na Mazowszu szereg imprez rekreacyjnych i sportowych m.in. zrealizowanych przez:

- Fundację Kamili Skolimowskiej – *III Memoriał Kamili Skolimowskiej*;
- Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego Uniwersytetu Warszawskiego - *Mistrzostwa Polski AZS w futsalu*;
- Akademicki Związek Sportowy "Środowisko Warszawa" - *Zawody Pływackie dla dzieci "Od Młodzika do Olimpijczyka"*;

7. Szkolenia ratowników WOPR:

Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Warszawie przeprowadziło 4 kursy na młodszego ratownika (45 os.) oraz 6 kursów na ratownika WOPR (55 os.). Kwota dofinansowania: 31 000 zł.

Środowiskowo – Lekarskie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Radomiu wyszkoliło 38 ratowników WOPR. 27 os. zostało przeszkolonych w zakresie kursu pierwszej pomocy (niezbędne uprawnienia do zdania egzaminu na ratownika). Kwota dofinansowania: 29 000 zł.

Realizacja zadań publicznych z zakresu kultury fizycznej i ratownictwa wodnego ma na celu:

- Podnoszenie poziomu wyszkolenia kadry wojewódzkiej w poszczególnych grupach wiekowych.
- Przygotowanie reprezentacji Mazowsza do udziału w ogólnopolskim systemie rywalizacji sportowej dzieci i młodzieży poprzez realizację szkoleń i start w zawodach sportowych.
- Uaktywnianie i zachęcanie mieszkańców Mazowsza do uprawiania sportu i rekreacji w różnych środowiskach (szkolnym, akademickim, wiejskim i małomiasteczkowym, osób niepełnosprawnych, itd.).
- Promocję w województwie kultury fizycznej poprzez wspieranie zadań sportowych na najwyższym światowym czy ogólnopolskim poziomie.
- Szkolenia ratowników wodnych zabezpieczających akweny wodne na Mazowszu.

Najlepszą ilustracją osiąganych corocznie dobrych wyników sportowych jest ogólnopolska punktacja odnosząca się do systemu sportu dzieci i młodzieży. W punktacji tej województwo mazowieckie w 2012 r. zajmuje po raz kolejny 1 miejsce.

		MMP	MPJ	MPJM	MMM	RAZEM
1	mazowieckie	5 612,66	5 311,85	4 839,63	2 769,01	18 533,15
2	wielkopolskie	3 948,50	4 635,43	4 160,34	2 896,68	15 640,95
3	śląskie	2 980,00	4 805,86	4 447,60	2 782,25	15 015,71
4	dolnośląskie	3 174,88	3 721,34	3 539,43	2 875,36	13 311,01
5	małopolskie	2 081,25	3 959,33	3 557,55	1 822,34	11 420,47
6	pomorskie	2 923,49	3 254,58	3 062,42	1 908,66	11 149,15
7	kujawsko-pomorskie	2 470,35	2 871,43	2 643,80	2 024,84	10 010,42
8	zachodniopomorskie	2 074,87	2 257,78	1 979,16	1 527,25	7 839,06
9	łódzkie	1 424,50	2 040,81	2 283,63	2 060,18	7 809,12
10	lubelskie	1 562,38	1 461,41	1 898,00	2 013,62	6 935,41
11	warmińsko-mazurskie	1 654,25	2 011,06	1 785,14	1 191,72	6 642,17
12	podlaskie	1 399,38	1 469,17	1 369,38	1 329,71	5 567,64
13	lubuskie	1 539,48	1 314,43	1 337,96	1 365,50	5 557,37
14	podkarpackie	733,00	1 388,68	1 436,25	1 236,59	4 794,52
15	opolskie	910,25	789,74	885,82	1 206,50	3 792,31
16	świętokrzyskie	466,87	868,54	683,87	749,25	2 768,53
		34 956,11	42 161,44	39 909,98	29 759,46	146 786,99

MMP – Młodzieżowe Mistrzostwa Polski

MPJ – Mistrzostwa Polski Juniorów

MPJMŁ – Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży i Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych

MMM – Międzywojewódzkie Mistrzostwa Mazowsza

W Województwie Mazowieckim sklasyfikowano 36 powiatów (na 42) i 65 gmin (na 314) i 350 klubów. Punkty naliczane są za wyniki osiągnięte w:

- Młodzieżowych Mistrzostwach Polski,
- Mistrzostwach Polski Juniorów,
- Mistrzostwach Polski Juniorów Młodszych,
- Międzywojewódzkich Mistrzostwach Młodzików.

Najciekawsze inicjatywy

1. 19 sierpnia 2012 roku odbył się **III Memoriał Kamili Skolimowskiej**. Kilka tysięcy widzów oglądało zmagania czołowych sportowców z całej Europy w rzucie młotem kobiet i mężczyzn. Dodatkowymi atrakcjami Memoriału były także konkurencje: skok o tyczce mężczyzn, rzut dyskiem mężczyzn, bieg na 100 m (K i M), 200 m (M), 400 m (M), 800 m (M), bieg na 110 m przez płotki rzut młotem kobiet i mężczyzn, pchnięcie kulą mężczyzn, W imprezie wzięło udział **104 lekkoatletów z 18 krajów**,
2. W dniach 15 - 18 listopada 2012 roku odbyły się **Zawody Międzynarodowe w Łyżwiarstwie Figurowym "Warsaw Cup"** jest to impreza cykliczna organizowana od ponad 20 lat. Impreza rozgrywana była w trzech kategoriach wiekowych: senior (soliści i solistki), junior (soliści, solistki, pary sportowe), novice (soliści, solistki, pary sportowe). W tegorocznej edycji wzięło udział **165 zawodników z 26 państw**.
3. **Finały 24 Międzynarodowej Parafiady Dzieci i Młodzieży**. Impreza rozgrywana jest w 11 dyscyplinach, 17 konkurencjach, w 4 kategoriach wiekowych dla dziewcząt i chłopców oraz osób niepełnosprawnych. W zawodach wystartowało 59 reprezentacji, w tym 31 zagranicznych i 28 polskich. W tegorocznej edycji wzięło udział ok. **1 000 osób**. Finały były poprzedzone Regionalnymi

Parafiadami – w Myszyńcu, Węgrowie, Płońsku, Siedlcach, Warszawie, w których wzięto udział ok. **4 000 osób**.

4. **55 Międzynarodowy Wyścig Kolarski „Dookoła Mazowsza”**, w którym wzięto udział 10 najlepszych ekip polskich oraz osiem zagranicznych m.in.: z Czech, Ukrainy, Wielkiej Brytanii, Holandii, Białorusi. Wystartowało **136 zawodników**.

Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę **1 300 000,00 zł**, z czego wykorzystano **1 239 453,84 zł**. Poniższa tabela przedstawia alokację środków na poszczególne zadania.

L.p.	Nazwa zadania	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji	Wykorzystana kwota dotacji
1	Patriotyzm – wspieranie przedsięwzięć kulturalnych podtrzymujących tradycję narodową, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej.	25	26	296 600,00 zł	278 319,35 zł
2	Folklor – organizowanie lub uczestnictwo w przedsięwzięciach kulturalnych podtrzymujących tradycję ludową.	21	21	280 000,00 zł	279 376,15 zł
3	Małe Ojczyzny – wspieranie przedsięwzięć kulturalnych służących pielęgnowaniu i rozwijaniu tożsamości lokalnej na terenie województwa mazowieckiego.	16	16	184 500,00 zł	166 491,85 zł
4	Sztuka w przestrzeni publicznej - zadanie dotyczy działań związanych z tzw. sztuką w przestrzeni publicznej (np. instalacje, murale, performance, happeningi, działania efemeryczne, eksperymentalne itp.)	1	2	23 500,00 zł	18 500,00 zł
5	Muzyka i taniec – wspieranie przedsięwzięć ukierunkowanych na promocję szeroko pojętej kultury (muzyki, tańca, regionalnych orkiestr, chórów, zespołów muzycznych, etc.) mające na celu podtrzymanie, upowszechnianie i rozwój bogactwa oraz różnorodności dziedzictwa kulturowego.	13	14	189 500,00 zł	179 491,10 zł
6	Wokół kina i teatru – wspieranie projektów teatralnych i filmowych, służących przygotowaniu widza do świadomego korzystania z dorobku polskiej i światowej literatury. Wspieranie przedsięwzięć artystycznych o charakterze nowatorskim.	10	10	133 000,00 zł	132 395,39
7	Od juniora do seniora – Europejski Rok Osób Starszych – wspieranie projektów kulturalnych mających na celu integrację pokoleniową oraz działania skierowane do seniorów związane z aktywizacją kulturalną tej grupy.	3	4	52 900,00 zł	44 900,00 zł
8	W tygłu kultur – wspieranie projektów promujących kulturę i dziedzictwo mniejszości kulturowych oraz grup etnicznych na terenie Mazowsza.	3	3	35 000,00 zł	35 000,00 zł

9	Rok 2012 rokiem Janusza Korczaka – wspieranie przedsięwzięć mających na celu animację kulturalną dzieci, młodzieży i studentów.	2	2	30 000,00 zł	29 980,00 zł
10	Strategia Rozwoju Kultury w województwie mazowieckim.	1	1	75 000,00 zł	75 000,00 zł

Rezultaty współpracy finansowej

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Ilość przedsięwzięć	Liczba beneficjentów
1	Konferencje	3	ok. 400 osób
2	Festiwale	15	ok. 15.440 osób
3	Konkursy	3	ok. 1180 osób
4	Przeglądy	3	ok. 2.220 osób
5	Koncerty	7	ok. 12.970 osób
6	Warsztaty twórcze	14	ok. 2.240 osób
7	Spektakle, widowiska, warsztaty teatralne	6	ok. 3.330 osób
8	Wydawnictwa książkowe, albumowe, komiksowe, multimedialne, filmy	7	Liczba beneficjentów nie jest możliwa do zmierzenia.
9	Projekty internetowe	2	Liczba beneficjentów nie jest możliwa do zmierzenia.
10	Wystawy	1	ok. 600 osób
11	Plenery artystyczne	2	ok. 190 osób
12	Imprezy plenerowe, festyny	5	ok. 44.500 osób
13	Rekonstrukcje historyczne, lekcje żywej historii	4	ok. 6.850 osób
14	Obchody rocznicowe	3	ok. 2.030 osób
15	Imprezy łączone (w ramach zadania różne formy przedsięwzięć – warsztaty, spotkania, konkursy, wystawy, występy artystyczne, itp.)	16	ok. 6.100 osób
16	Inne	3	Liczba beneficjentów nie jest możliwa do zmierzenia.

Wsparcie finansowe zadań publicznych w obszarze kultury i dziedzictwa narodowego zaowocowało realizacją 94 projektów, obejmujących m. in. takie dziedziny życia społecznego jak patriotyzm, kultura tradycyjna, muzyka, taniec, teatr czy tożsamość lokalna. Ogółem w otwartym konkursie ofert na realizację zadań publicznych w formie wspierania wzięło udział 279 organizacji.

Najwięcej przedsięwzięć zorganizowano w ramach zadania 1.Patriotyzm (25 projektów) oraz 2.Folklor (21 projektów). Najliczniejszą grupę dofinansowanych zadań stanowiły różnego rodzaju festiwale (15), warsztaty twórcze (14) oraz projekty łączące w sobie różnorodne formy przedsięwzięć (16). Największe

grono bezpośrednich odbiorców zgromadziły imprezy plenerowe oraz festyny ludowe (ok. 44.500 osób). Pod względem formy prawnej, najliczniejszą grupę spośród organizacji, które otrzymały pomoc finansową, stanowiły stowarzyszenia (70 podmiotów), drugie miejsce przypadło fundacjom (16 podmiotów), a trzecie ochotniczym strażom pożarnym (9 podmiotów).

Bezpośredni adresaci realizowanych działań to pełen przekrój społeczeństwa – począwszy od dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym, poprzez młodzież gimnazjalną i licealną, do osób dorosłych i seniorów. Aktywizacji kulturalnej osób starszych poświęcone było jedno z zadań pn. Od juniora do seniora – Europejski Rok Osób Starszych, które zgodnie z założeniami roku tematycznego, miało zwrócić uwagę na aktywny udział w życiu społecznym osób 50+. Realizowano również projekty związane z wyrównywaniem szans oraz integracją osób niepełnosprawnych i objętych opieką społeczną (osoby niewidome, dzieci z autyzmem, osoby z dysfunkcjami ruchu, niepełnosprawni intelektualnie). Działania podejmowane w ramach konkursu miały w przeważającej części charakter edukacyjny – gros zadań odnosiło się do wartości związanych z patriotyzmem, umacnianiem tożsamości regionalnej oraz podtrzymaniem tradycji ludowych.

Szczególnym projektem realizowanym w ramach otwartego konkursu ofert w formie powierzenia było opracowanie *Strategii Rozwoju Kultury w województwie mazowieckim do 2020 roku*. W wyniku prac powstał dokument, który w 2013 roku poddany będzie szerokim konsultacjom społecznym. Strategie to podstawowe i najważniejsze dokumenty samorządu województwa, pełniące kluczową rolę jako generalne plany postępowania władz w procesie zarządzania województwem, ale również jako narzędzia komunikowania się i partnerskiej współpracy ze społecznością regionalną. Dzięki konkursowi ofert zainteresowane organizacje prowadzące działalność pożytku publicznego miały możliwość włączenia się w opracowanie tego ważnego dokumentu, który w najbliższych latach będzie podstawą w kreowaniu polityki kulturalnej województwa.

Najciekawsze inicjatywy

Fundacja Cinema Art

ul. Puławska 61, 02-595 Warszawa

nazwa zadania: VI. Grand Off

rodzaj zadania: Wokół kina i teatru

kwota dotacji: 20.000,00 zł

Grand Off to cykliczne wydarzenie będące swoistym świętem kina niezależnego oraz okazją do spotkania i konfrontacji twórców filmowych z całego świata. Projekt ma formę konkursu i w trakcie jego trwania dokonywany jest przegląd i podsumowanie najważniejszych produkcji filmowych z nurtu kina offowego. W tym roku jury, w którego skład weszli przedstawiciele środowisk twórczych z 24 państw, zmierzyło się z oceną ponad 1.200 filmów nadesłanych z 76 krajów.

Szósta edycja festiwalu odbyła się w dniach 30 listopada – 2 grudnia 2012 roku w Warszawie. Zwieńczeniem przeglądu była ceremonia rozdania nagród, zorganizowana w Teatrze Kamienica. W dniach poprzedzających uroczystą galę odbyły się przeglądy filmów nominowanych z podziałem na dziewięć kategorii: najlepsza fabuła, scenariusz, reżyseria, dokument, montaż, zdjęcia, aktor oraz aktorka. Prezentacje odbywały się w warszawskim kinie KC. Wręczono także nagrodę specjalną dla wybitnej osobistości światowego kina - w tym roku statuetkę odebrał Allan Starski. Ponadto festiwalowi towarzyszyły takie działania jak: warsztaty kinoterapii skierowane do środowiska osób zagrożonych wykluczeniem, prezentacje filmów niezależnych przed seansami komercyjnymi jako alternatywa dla wypełniającymi czas spotami reklamowymi, szkolenia dla młodych twórców filmowych oraz wydanie *Międzynarodowej Gazety Festiwalowej* będącej głównym nośnikiem informacji dotyczących nurtu kina niezależnego i samego przedsięwzięcia.

Aby rozszerzyć zasięg oddziaływania przeglądu, jego autorzy przygotowali plan prezentacji pofestiwalowych. Nagrodzone filmy pokazywane będą w 15 miejscowościach na terenie województwa mazowieckiego oraz 20 innych miastach Polski, a także w kilku krajach europejskich.

Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Oddział w Czersku
Czersk Plac Tysiąclecia 14, 05-530 Góra Kalwaria
nazwa zadania: XV Europejskie Dni Dziedzictwa – Tajemnice Codzienności
rodzaj zadania: Małe Ojczyzny
kwota dotacji: 7.000,00 zł

W ramach obchodów *XV Europejskie Dni Dziedzictwa* czerski oddział Towarzystwa Opieki nad Zabytkami podjął się opracowania i publikacji książki dr Łukasza Maurycego Stanaszka pt. *Na Łużycu. W zapomnianym regionie etnograficznym nad Wisłą*. Wydawnictwo ma charakter popularno-naukowy i traktuje o nieopisanym dotąd szerzej w literaturze etnograficznej mikroregionie nadwiślańskim, gwarowo zwanym Łużycem. Względna izolacja geograficzna terenu położonego w dolinie między ujściem Pilicy i Wilanówki, długotrwałe kontakty Łużycan z „ludźmi Wisły” takimi jak oryle, przewoźnicy czy rybacy oraz wpływ osadnictwa olenderskiego, przyczyniły się do ukształtowania wspólnoty o odmiennych zwyczajach, gospodarce i tożsamości kulturowej. Odrębność ta została zauważona już przez wybitnych badaczy, tj. Oskar Kolberg czy Zygmunt Gloger, jednak dopiero teraz doczekała się wnikliwego opracowania i upamiętnienia.

Wieloletnia praca autora nad książką obejmowała badania terenowe i kwerendę archiwalną. Udało mu się także zgromadzić obszerny materiał fotograficzny. W efekcie powstało bogato ilustrowane wydawnictwo w bardzo ciekawy i przystępny sposób opisujące nieznaną dotąd mikroregion środkowej Wisły. Publikacja książki stała się ważnym wydarzeniem w polskiej etnologii, jest również zachętą do odkrywania i poznawania swoich „małych ojczyzn”. Wydawnictwo ukazało się w nakładzie 1000 egzemplarzy. Promocja publikacji miała miejsce podczas obchodów *XV Europejskich Dni Dziedzictwa* w Czersku. Towarzyszyły jej prelekcje na temat Łużycy i najnowszych odkryć archeologicznych, fotocast – czyli fotograficzna podróż po regionie, wystawy oraz występy miejscowych zespołów pieśni i tańca.

Stowarzyszenie Przyjaźni Polsko-Serbkiej
ul. Petofiego 5 lok. 60, 01-917 Warszawa
nazwa zadania: Pamiętać, by pamiętać
rodzaj zadania: Patriotyzm
kwota dotacji: 13.219,35 zł

Pamiętać, by pamiętać to projekt edukacyjny, skierowany do młodzieży gimnazjalnej i licealnej. Jego celem było zainteresowanie uczestników historią państw socjalistycznych po II wojnie światowej oraz zachęcenie do podejmowania własnych inicjatyw obywatelskich i badawczych opartych na wykorzystaniu metody historii mówionej (oral history) i technik dziennikarskich. Podczas zajęć warsztatowych młodzież poznała najważniejsze zagadnienia dotyczące komunizmu i początku okresu transformacji ustrojowej w Polsce i w innych krajach za „żelazną kurtyną”. Dzięki ćwiczeniom dziennikarskim uczestnicy projektu zaznajomili się z metodami sztuki przeprowadzania wywiadów i opracowania relacji.

W efekcie młodzież zrealizowała cykl wywiadów z wybranymi świadkami historii, którymi często okazywali się być sąsiedzi czy członkowie ich rodzin. Dzięki projektowi uczestnicy mieli możliwość stać się badaczami historii dnia codziennego, a relacje, traktujące o życiu w PRL-u i o podróżach do krajów byłego bloku komunistycznego, zostały opublikowane na stronie internetowej projektu oraz w różnych wydawnictwach stowarzyszenia.

Fundacja Nowej Kultury Bęc Zmiana
ul. Mokotowska 65 lok. 7, 00-533 Warszawa
rodzaj zadania: Strategia Rozwoju Kultury w województwie mazowieckim
kwota dotacji: 75.000,00 zł

Zadanie realizowane było w formie powierzenia. W wyniku prac powstał dokument pod nazwą *Strategia Rozwoju Kultury w województwie mazowieckim do 2020 roku*, który do czasu zakończenia konsultacji

społecznych planowanych w 2013 roku, ma status projektu i jest przedmiotem potencjalnych zmian, uzupełnień i udoskonaleń.

Poza ciężarem gatunkowym jaki niosą za sobą wszelkie dokumenty programowe, opisywana strategia proponuje szereg rozwiązań systemowych czyniących ją projektem innowacyjnym. Dokument składa się z trzech części: diagnostycznej, planistycznej i wdrożeniowej. Część pierwsza przedstawia syntetyczny obraz kultury w województwie mazowieckim, będący wynikiem badań i konsultacji środowiskowych. Wyniki danych diagnostycznych zobrazowano za pomocą analizy SWOT i drzewa problemów. Rozdział ten zawiera także wnioski i rekomendacje strategiczne, będące punktem wyjścia do opracowania części drugiej dokumentu, czyli części planistycznej, proponującej misję polityki kulturalnej oraz pięć pól strategicznych, na których misja ta będzie realizowana przy pomocy odpowiednich programów. Część wdrożeniowa zawiera plan zarządzania strategią, czyli ramowe procedury postępowania na etapie wprowadzania jej założeń.

Przed etapem uchwalenia ww. dokumentu przez Sejmik Województwa Mazowieckiego i rozpoczęciem wdrażania jego systemowych rozwiązań, konieczne jest przeprowadzenie rzetelnych konsultacji społecznych. Dzięki temu procesowi nastąpi wymiana opinii, stanowisk, propozycji i uwag między stroną administrującą a instytucjami, organizacjami i osobami bezpośrednio zainteresowanymi przedmiotem konsultacji ze względu na skutki zaproponowanych działań.

Turystyka

Na realizację zadań w formie dotacji w konkursach ofert przekazano łącznie kwotę **700 000,00 zł**, z czego wykorzystano **693 241,54 zł**. Poniższa tabela przedstawia alokację środków na poszczególne zadania.

L. p.	Nazwa zadania	Liczba zawartych umów	Liczba podmiotów, którym przyznano dotację	Kwota przyznanych dotacji	Wykorzystana kwota dotacji
1	Produkt turystyczny – budowa, rozwój i promocja produktów turystycznych.	6	6	101 800,00 zł	101 600,00 zł
2	Szlaki – utrzymanie i tworzenie małej infrastruktury szlaków oraz atrakcji turystycznych w regionie.	10	10	163 100,00 zł	162 027,51 zł
3	Informacja turystyczna - wspieranie działań mających na celu promocję informacji turystycznej.	1	1	150 000,00 zł	150 000,00 zł
4	Rajdy turystyczne – organizacja rajdów pieszych, rowerowych, konnych oraz spływów kajakowych na terenie Województwa Mazowieckiego	12	12	93 300,00 zł	89 200,76 zł
5	Od juniora do seniora – Europejski Rok Osób Starszych – wspieranie projektów turystycznych mających na celu integrację pokoleniową oraz działania skierowane do seniorów związane z aktywizacją tej grupy.	2	2	34 000,00 zł	34 000,00 zł
6	Kreowanie marki turystycznej Mazowsza – projekty związane z promocją regionu, wykorzystujące narzędzia marketingu terytorialnego.	3	3	77 800,00 zł	77 593,44 zł
7	Szlak Frontu Wschodniego I Wojny Światowej	1	1	50 000,00 zł	48 819,83 zł
8	Szlak „Filmowe Mazowsze”	1	1	30 000,00 zł	30 000,00 zł

Rezultaty współpracy finansowej

Lp.	Rodzaj przedsięwzięcia	Ilość przedsięwzięć	Liczba beneficjentów
1	Rajdy piesze i rowerowe, zloty, wyprawy turystyczno-edukacyjne	11	ok. 3.270 osób
2	Splywy kajakowe	2	366 osób
3	Wytyczanie, budowa i konserwacja szlaków turystycznych (rowerowych, pieszych, wodnych, samochodowych)	12	Liczba beneficjentów nie jest możliwa do zmierzenia.
4	Promocja produktów turystycznych	4	Liczba beneficjentów nie jest możliwa do zmierzenia.
5	Targi	1	ok. 21.000 osób odwiedzających targi
6	Informacja turystyczna	1	Dystrybucja wśród odwiedzających ok. 50.000 różnych materiałów informacyjnych i promocyjnych.
7	Inne (audyt dostępności miejsc dla osób niewidomych, warsztaty, projekty internetowe, wydawanie materiałów promocyjnych)	5	Liczba beneficjentów nie jest możliwa do zmierzenia.

Wsparcie finansowe zadań publicznych w obszarze turystyki zaowocowało realizacją 36 projektów, obejmujących m. in.: budowę, rozwój i promocję produktów turystycznych, tworzenie i utrzymanie małej infrastruktury szlaków oraz atrakcji turystycznych w regionie, organizację różnego rodzaju rajdów oraz spływów kajakowych, integrację pokoleniową oraz aktywizację seniorów poprzez działania turystyczne oraz promocję regionu.

Na realizację zadań publicznych w formie wspierania ogłoszono 2 otwarte konkursy ofert w tym:

1. zadanie pn. „Informacja turystyczna” - udzielono 1 dotacji na rozwój Mazowieckiego Systemu Informacji Turystycznej;
2. otwarty konkurs ofert w obszarze turystyki, w którym udział wzięło 105 organizacji.

Bezpośrednimi adresatami realizowanych działań byli turyści odwiedzający województwo mazowieckie oraz jego mieszkańcy. Przedmiotem większości zadań było upowszechnianie turystyki aktywnej (wędrowanie szlakami pieszymi, rowerowymi), uzupełnionej elementami turystyki kulturowej i edukacyjnej. Działania podejmowane w ramach zadania 2. Szlaki, miały na celu ułatwienie wędrówek do miejsc ciekawych przyrodniczo lub mających znaczenie historyczne. Projekty związane z renowacją lub budową szlaków zwiększyły zainteresowanie obiektami i miejscami dziedzictwa znajdującymi się na terenie tras oraz ułatwiły zarządzanie ruchem turystycznym. Organizacja rajdów pieszych i rowerowych, zlotów, wypraw turystyczno-edukacyjnych oraz spływów kajakowych, zgromadziły największe grono bezpośrednich odbiorców (ok. 3.636 osób). W imprezach tych brały również udział osoby starsze i niepełnosprawne. Miejscem organizacji przedsięwzięć były miejscowości na terenie całego województwa – najwięcej zadań skoncentrowało się w stolicy i okręgu okołowarszawskim, drugim pod względem liczby imprez obszarem był teren Radomia i Siedlec. Bezpłatny charakter przedsięwzięć, dał możliwość skorzystania z oferty turystycznej wielu uczestnikom niezależnie od ich statusu materialnego.

Szczególnymi projektami realizowanymi w ramach otwartego konkursu ofert w formie powierzenia było:

- Stworzenie oferty kulturalno-turystycznej opartej o interesujące i wyjątkowe plenery mazowieckich miast, miasteczek i wsi, pokazanych przez pryzmat polskich filmów i seriali w formie Szlaku „Filmowe Mazowsze”.
- Przygotowanie planu wykonawczego do audytu miejsc i obiektów wpisujących się w Szlak Frontu Wschodniego I Wojny Światowej na terenie Mazowsza.

Najciekawsze inicjatywy

Fundacja Szansa dla Niewidomych

ul. Konwiktorska 9, 00-216 Warszawa

nazwa zadania: Tyfloarea w Warszawie – pierwszy w Polsce szlak turystyczny dla niewidomych

rodzaj zadania: Szlaki

kwota dotacji: 21.400,00 zł

W wyniku realizacji zadania, w Muzeum Łazienki Królewskie, zamontowano 3 terminale wykonane w standardzie „tyfloarea” przedstawiające plan terenu, przystosowane do potrzeb osób niewidomych i słabowidzących. Wypukła grafika pozwoli osobom niewidzącym samodzielnie zwiedzać atrakcje Łazienek Królewskich.

Fundacja AVE

Al. Jerozolimskie 125/127, 02-017 Warszawa

nazwa zadania: Super czad z dziadkiem w kajaku

rodzaj zadania: Od juniora do seniora

kwota dotacji: 19.000,00 zł

W ramach zadania zorganizowano siedem spływów kajakowych mazowieckimi rzekami, aktywizujących turystycznie seniorów z mazowieckich Uniwersytetów Trzeciego Wieku oraz integrujących pokolenia. Ze względu na powszechność i ogólnodostępność przedsięwzięcia z programu skorzystało ponad 260 osób w różnym wieku. Każdy spływ, oprócz „spływu właściwego”, czyli pokonania określonego etapu na kajakach, obejmował również naukę wiosłowania, prowadzenia kajaka, czytania wody, elementarne zasady pierwszej pomocy i bezpiecznego zachowania na wodzie. W program każdej wyprawy wplecione zostały m.in. elementy dotyczące potencjału historyczno – przyrodniczego odwiedzanej okolicy oraz mini gry terenowe. Projekt przyczynił się do integracji osób starszych z osobami młodymi, stał się atrakcyjną, ogólnodostępną, a jednocześnie, oryginalną i nieszablonową ofertą rekreacyjną. Pozwolił na zbudowanie więzi międzypokoleniowych w oparciu o turystykę wodniacką i promocję szlaków kajakowych na Mazowszu. Projekt cieszył się dużym powodzeniem.

Polskie Towarzystwo Turystyczno – Krajoznawcze

Centralny Ośrodek Turystyki Górskiej Polskiego Towarzystwa Turystyczno – Krajoznawczego

ul. Jagiellońska 6/6A, 31-010 Kraków

nazwa zadania: Budowa bazy informatycznej sieci szlaków turystycznych Województwa Mazowieckiego

rodzaj zadania: Szlaki

kwota dotacji: 30.000,00 zł

Celem zadania była budowa bazy informatycznej szlaków turystycznych regionu, oparta na wykonaniu pomiarów tras i punktów za pomocą GPS. Baza ma posłużyć utrzymaniu istniejącej sieci pieszych traktów turystycznych na terenie województwa mazowieckiego. W wyniku realizacji zadania opracowano zbiór informatycznych danych dotyczących szlaków turystycznych (700 km tras) i położonych na nich charakterystycznych punktów (1.400 punktów). Wykonano również stronę internetową www.mazowsze.szlaki.pttk.pl, prezentującą informacje o przebiegu szlaków. Powstała baza jest podstawą do opracowania systemu racjonalnego gospodarowania przestrzenią zajęta przez szlaki turystyczne, w tym do ich monitorowania oraz weryfikacji ich przydatności, dostępności i stanu technicznego małej infrastruktury szlakowej (drogowskazy, tablice informacyjne, itp.).

Towarzystwo Przyjaciół Chorzel

ul. Kościelna 3, 06-330 Chorzele

nazwa zadania: Szlakiem Pogranicza – wyznaczenie szlaku rowerowo – pieszego wzdłuż dawnej granicy mazowiecko – krzyżackiej.

rodzaj zadania: Szlaki

kwota dotacji: 8.900,00 zł

W ramach projektu utworzono szlak turystyczny biegnący w gminie Chorzele, wzdłuż dawnej linii granicznej rozdzielającej tereny polskie od dawnych obszarów Prus Wschodnich. Wytoczony został odcinek trasy pieszo – rowerowej liczącej 34 km. Centralnym punktem traktu jest odtworzone przejście graniczne w pobliżu trasy krajowej nr 57 na odcinku biegnącym z Chorzel do Wielbarka (woj. warmińsko – mazurskie), z wieloma atrakcjami turystycznymi, zachęcającymi turystów podążających z Warszawy na Mazury, do zatrzymania się w tym miejscu. Dzięki projektowi udało się uwypuklić wyjątkowy charakter dawnej granicy, która została wyznaczona jeszcze w roku 1343, w okresie istnienia Zakonu Krzyżackiego i Księstwa Mazowieckiego.

Ochrona zabytków i opieka nad zabytkami

Sejmik Województwa Mazowieckiego 25 czerwca 2012 r. podjął uchwałę nr 161/12 w sprawie wyboru wniosków i udzieleniu dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze Województwa Mazowieckiego, udzielając dotacji 61 podmiotom na łączną kwotę 3 mln zł. W terminie naboru tj. od 6 kwietnia do 4 maja br., do Departamentu Kultury, Promocji i Turystyki wpłynęło 145 wniosków na łączną wnioskowaną kwotę dotacji w wysokości prawie 12 mln zł, przy czym maksymalna wnioskowana kwota dotacji, o którą mógł ubiegać się Wnioskodawca, wynosiła 130 tys. zł na zadania przy zabytkach nieruchomości oraz 40 tys. zł na zadania przy zabytkach ruchomych.

Tegoroczne dotacje zostały przeznaczone na prace dotyczące zabezpieczenia i utrwalenia substancji zabytku, zahamowanie procesów destrukcji, kontynuacje zeszłorocznych prac oraz inne zadania związane z realizacją Wojewódzkiego Programu Opieki nad Zabytkami. W większości przypadków są to prace związane z naprawą i konserwacją dachów, remontem elewacji oraz zabezpieczeniem obiektów przed wilgocią. Prace konserwatorskie oraz roboty budowlane przeprowadzono przy 47 zabytkach nieruchomości oraz 13 zabytkach ruchomych. Wśród obiektów znalazły się m.in. średniowieczne zabytki sakralne, neogotycki pałac znajdujący się na terenie XVIII-wiecznego zespołu pałacowo parkowego, wczesnośredniowieczne zabytki metalowe, rogowe i kościane znalezione podczas badań archeologicznych na grodzisku. Za godne uwagi i wyjątkowo ważne uznano inicjatywy podejmowane przez organizacje pozarządowe, które stawiają sobie za cel ratowanie zapomnianych, zniszczonych nagrobków i przydrożnych kapliczek.

Kwota przeznaczona na realizację prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytkach w ramach ogłoszonego naboru	Liczba wniosków, które złożono w ramach naboru	Liczba podmiotów które złożyły wnioski	Liczba podmiotów którym przyznano dotację	Liczba zawartych umów	Kwota przyznanych dotacji	Wykorzystana kwota dotacji
	145 w tym:	145 w tym:	61 w tym:	60 w tym:	3.000.000,00 zł w tym:	2.896.177,83 zł w tym:
	osoby fizyczne: 8	osoby fizyczne: 8	osoby fizyczne: 1	osoby fizyczne: 1	osoby fizyczne: 20.000,00 zł	osoby fizyczne: 20.000,00 zł

3 000 000,00 zł	organizacje pozarządowe: 13	organizacje pozarządowe: 13	organizacje pozarządowe: 6	organizacje pozarządowe: 6	organizacje pozarządowe: 57.800,00 zł	organizacje pozarządowe: 57.800,00 zł
	jednostki samorządu terytorialnego: 12	jednostki samorządu terytorialnego: 12	jednostki samorządu terytorialnego: 6	jednostki samorządu terytorialnego: 5	jednostki samorządu terytorialnego: 361.000,00 zł	jednostki samorządu terytorialnego: 257.183,80 zł
	kościelne osoby prawne: 101	kościelne osoby prawne: 101	kościelne osoby prawne: 46	kościelne osoby prawne: 46	kościelne osoby prawne: 2.471.200,00 zł	kościelne osoby prawne: 2.471.194,03 zł
	przedsiębiorcy 8	przedsiębiorcy 8	przedsiębiorcy 1	przedsiębiorcy 1	przedsiębiorcy 40.000,00 zł	przedsiębiorcy: 40.000,00 zł
	inne: 3	inne: 3	inne: 1	inne: 1	inne: 50.000,00 zł	inne: 50.000,00 zł

Bezpieczeństwo publiczne

W kwietniu 2012 r. Samorząd Województwa Mazowieckiego przystąpił do realizacji Samorządowego Programu Wsparcia Ochotniczych Straży Pożarnych w Województwie Mazowieckim „OSP 2012”.

Zgodnie z art.14 ust.1 pkt 14 Ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r., Nr 142, poz. 1590, z późn. zm.) samorząd województwa wykonuje zadania o charakterze wojewódzkim określone ustawami, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa publicznego.

Ochotnicze Straże Pożarne to podmioty realizujące zadania w zakresie ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska podczas pożaru, klęsk żywiołowych i zagrożeń ekologicznych lub innych miejscowych zagrożeń.

Ochotnicze Straże Pożarne skupiają w swoich szeregach profesjonalnych i oddanych społeczników, gotowych nieść pomoc, często narażając własne życie. W szeregach drużyn OSP są druhowie odpowiednio przeszkoleni z zakresu ratownictwa technicznego drogowego oraz medycznego, którzy najczęściej, jako pierwsi, przyjeżdżają na miejsce zdarzenia, niosąc ofiarą pomoc poszkodowanym. Skuteczność ich działania uzależniona jest w dużym stopniu od sprzętu, jakim dysponują. Nie jest możliwe prawidłowe realizowanie zadań, a więc bardzo często ratowanie życia poszkodowanym, bez odpowiedniego wyposażenia jednostek OSP w sprzęt specjalistyczny. Dopuszczenie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w sprzęt jest procesem ciągłym, wymagającym dużych nakładów finansowych, dlatego też Samorządu Województwa wspierał działania, korzystnie wpływające na skuteczność prowadzonych akcji ratowniczych oraz na poprawę bezpieczeństwa publicznego na terenie województwa mazowieckiego. Zgodnie z zasadami programu OSP-2012 dotacje przeznaczone były dla gmin z przeznaczeniem na dofinansowanie jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych.

W ramach programu w 2012 r. przyznanych zostało 265 dotacji na kwotę 4 664 921,00 zł, z czego wykorzystana została kwota 4 417 826,50 zł.

WSPÓŁPRACA POZAFINANSOWA

W „Rocznym programie współpracy Samorządu Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2012 rok” wskazane zostały ramowo formy współpracy pozafinansowej samorządu województwa z trzecim sektorem. Jednak zakres tej współpracy był znacznie szerszy. W szczególności bogatą współpracę w formach pozafinansowych prowadziły wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne realizujące zadania z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego (Mazowieckie Centrum Kultury i Sztuki, muzea, teatry, biblioteki), edukacji publicznej (Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli, Ośrodek Edukacji Informatycznej i Zastosowań Komputerów), ochrony środowiska (mazowieckie parki krajobrazowe).

Dla uporządkowania poszczególnych wyróżnionych przykładów współpracy finansowej przyporządkowano je w ramach jednej z sześciu wiodących form:

- I. Wymiana informacji będącej podstawą prawidłowego diagnozowania problemów i potrzeb mieszkańców województwa, na podstawie którego opracowywane będą zadania i programy celowe,
- II. Opiniowanie i konsultowanie opracowań, analiz, programów i projektów aktów prawnych w dziedzinach stanowiących obszary wzajemnych zainteresowań,
- III. Podejmowanie i prowadzenie bieżącej współpracy z organizacjami statutowo prowadzącymi działalność pożytku publicznego,
- IV. Zawieranie porozumień dotyczących wspólnej realizacji zadań i projektów,
- V. Tworzenie wspólnych zespołów o charakterze doradczym i konsultacyjnym,
- VI. Wzmacnianie merytoryczne organizacji pozarządowych poprzez organizowanie przez samorząd szkoleń, konferencji i innych przedsięwzięć.

Wymiana informacji między samorządem województwa a organizacjami pozarządowymi

1. Witryna www.dialog.mazovia.pl

Już od 2008 roku najpopularniejszym źródłem informacji z zakresu współpracy Samorządu Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi jest witryna www.dialog.mazovia.pl. Na tej stronie internetowej publikowany jest komplet aktualności, informacji o konkursach ofert, najważniejszych dokumentów i ciekawych inicjatyw. Na stronie znajduje się też baza kontaktowa do osób zajmujących się współpracą z organizacjami pozarządowymi w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego i samorządowych jednostkach organizacyjnych. Strona www.dialog.mazovia.pl zawiera komplet informacji, dotyczących współpracy samorządu województwa i sektora pozarządowego. Ważne i przydatne informacje znajdują na stronie wszystkie organizacje, zarówno te rozpoczynające współpracę z samorządem województwa, jak i te współpracujące stale od wielu lat. Dodatkowo na stronie publikowane były informacje dotyczące prac Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, w tym protokoły z jej posiedzeń.

2. Wiosenne spotkania informacyjno-konsultacyjne z przedstawicielami mazowieckich NGO

W terminie od 18 do 31 maja 2012 roku odbyły się spotkania informacyjno-konsultacyjne z przedstawicielami mazowieckich organizacji pozarządowych. Spotkania odbyły się w Delegaturach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Płocku (18 maja), Ciechanowie (21 maja), w Ostrołęce (23 maja), w Siedlcach (25 maja) w Radomiu (28 maja) oraz w Urzędzie Marszałkowskim w Warszawie (31 maja). W spotkaniach wzięły udział ogółem 164 osoby.

Motywy przewodnim tegorocznych spotkań były obchody Roku Janusza Korczaka oraz Europejskiego Roku Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej. Przedstawione zostały informacje dotyczące aktualizacji "Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego" oraz "Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego". Podsumowana została współpraca samorządu województwa z sektorem pozarządowym w 2011 roku, zaproszono przedstawicieli organizacji pozarządowych do udziału w II edycji konkursu „Mazowieckie Barwy

Wolontariatu”, jak również zapowiedziane zostały na II połowę roku prace nad wyłonieniem przedstawicieli mazowieckiego sektora pozarządowego, którzy wejdą w skład Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego drugiej kadencji.

Prelegentami podczas spotkań byli przedstawiciele Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej, przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, w tym Pełnomocnik Marszałka ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, przedstawiciele Mazowieckiego Biura Planowania Regionalnego oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych: Stowarzyszenia Tradycyjnie Nowoczesnych dla Wsi, Caritas Diecezji Siedleckiej, Radomskiego Towarzystwa Dobroczynności, Stowarzyszenia na rzecz Dzieci, Młodzieży oraz Rodzin Zastępczych i Innych Form Rodzicielstwa Zastępczego „Chaber”, Mazowieckiego Towarzystwa Krzewienia Kultury Fizycznej, Ogniska TKKF „Kubuś” w Sierpcu i TKKF w Siedlcach.

3. Kronika Mazowiecka dla 1015 organizacji

Wydział Komunikacji Zewnętrznej w Kancelarii Marszałka Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego wysłał w 2012 r. „Kronikę Mazowiecką” po jednym egzemplarzu każdego numeru do 1015 organizacji pozarządowych z terenu Mazowsza. W „Kronice Mazowieckiej” zamieszczone są artykuły dotyczące pracy organizacji pozarządowych lub organizacji pożytku publicznego. Od stycznia 2012 r. artykuły związane z tematyką organizacji pozarządowych drukowane są w stałej rubryce pt. „Pozarządowe Mazowsze”.

Tworzenie ram konsultacji społecznych kierunków współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi oraz projektowanych aktów prawnych w zakresie działalności statutowej podmiotów trzeciego sektora

1. Na podstawie Regulaminu konsultowania projektów aktów prawa miejscowego z Mazowiecką Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji w 2012 roku przeprowadzone zostały konsultacje projektów następujących dokumentów:
  - a) uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie nagrody Samorządu Województwa Mazowieckiego im. Cypriana Kamila Norwida;
  - b) uchwały w sprawie „Zasad wyboru patrona roku, którego obchody na Mazowszu ogłasza Sejmik Województwa Mazowieckiego”, jako załącznika do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego;
  - c) uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniającej rozporządzenie w sprawie Nadwiślańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu położonego na terenie powiatów garwolińskiego, mińskiego i otwockiego;
  - d) projektu „Rocznego programu współpracy Samorządu Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi na 2013 rok.
2. Na podstawie Zarządzenia Nr 15/11 Marszałka Województwa Mazowieckiego z dnia 4 stycznia 2011 r. w sprawie zasad i trybu prowadzenia konsultacji społecznych projektów uchwał podejmowanych przez Zarząd Województwa Mazowieckiego przeprowadzone zostały konsultacje projektów następujących dokumentów:
  - a) projektu Mazowieckiego Programu Polityki Zdrowotnej na lata 2013-2017;
  - b) projektu Założeń Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego 2014-2020;
  - c) projektu uchwały Zarządu Województwa Mazowieckiego w sprawie przyjęcia „Trybu wyłaniania członków Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego”;
  - d) projektu „Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia na rok 2012 dla województwa mazowieckiego”;

3. Konsultacje Strategii Rozwoju Województwa

Od 28 grudnia 2011 r. do 28 marca 2012 r., prowadzone były przez Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego konsultacje społeczne, podczas których zbierano wnioski równocześnie do aktualizacji *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego* (SRWM) i *Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego* (PZPWM). Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego złożyły łącznie 197 wniosków i uwag do *Założeń aktualizacji Strategii rozwoju województwa mazowieckiego*.

W II etapie procesu konsultacji społecznych od 11 lipca do 30 września 2012 r., zbierane były uwagi i wnioski do projektu *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 r.* wraz z *Prognozą oddziaływania na środowisko*, zgodnie z uchwałą Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 25 czerwca 2012 r. zmieniającą uchwałę w sprawie zasad, trybu i harmonogramu prac nad aktualizacją *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego*. W lipcu 2012 r. Mazowieckie Biuro Planowania Regionalnego w Warszawie zorganizowało drugi cykl konferencji subregionalnych, których celem była informacja mieszkańców, samorządów i organizacji pozarządowych o aktualizacji Strategii oraz możliwości składania wniosków:

- 11 lipca 2012 r. Konferencja subregionalna w Warszawie,
- 13 lipca 2012 r. Konferencja subregionalna w Siedlcach,
- 18 lipca 2012 r. Konferencja subregionalna w Radomiu,
- 20 lipca 2012 r. Konferencja subregionalna w Płocku,
- 25 lipca 2012 r. Konferencja subregionalna w Ostrołęce,
- 26 lipca 2012 r. Konferencja subregionalna w Ciechanowie.

Celem konferencji było przedstawienie projektu dokumentu oraz zebranie uwag, wniosków i deklarowanych potrzeb inwestycyjnych ze zwróceniem uwagi na specyfikę każdego subregionu.

We wrześniu 2012 r. MBPR zorganizowało kolejny cykl spotkań konsultacyjnych z inicjatywy Przewodniczącego Komisji Sejmiku ds. Strategii Rozwoju Regionalnego i Zagospodarowania Przestrzennego Stefana Kotlewskiego.

- 02 września 2012 r. Konferencja subregionalna w Warszawie,
- 13 września 2012 r. Konferencja subregionalna w Siedlcach,
- 17 września 2012 r. Konferencja subregionalna w Radomiu,
- 20 września 2012 r. Konferencja subregionalna w Płocku,
- 24 września 2012 r. Konferencja subregionalna w Ostrołęce,
- 27 września 2012 r. Konferencja subregionalna w Ciechanowie.

Tematyka konferencji koncentrowała się wokół najważniejszych dla subregionów projektów inwestycyjnych, które powinny być ujęte w *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego do 2030 r.* W II etapie konsultacji społecznych wnioski do dokumentu złożyło 20 organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, m.in.: Stowarzyszenie Przyjazna Komunikacja, Stowarzyszenie Przyjazna i Bezpieczna 7-ka, Stowarzyszenie Mieszkańców Otuliny Kampinoskiego Parku Narodowego. Organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego złożyły łącznie 206 wniosków i uwag do projektu *Strategii rozwoju województwa mazowieckiego*.

Działania rozpoczęte w 2011 r. pozwoliły zebrać na początku 2012 roku blisko 200 wniosków do założeń aktualizacji SRWM od organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego.

W 2012 r. przeprowadzono łącznie 12 konferencji zachęcających do współpracy przy formułowaniu strategii rozwoju województwa. Dodatkowo odbyło się spotkanie z Mazowiecką Radą Działalności Pożytku Publicznego. Tak szeroko zakrojone działania (łącznie I i II etap procesu konsultacji społecznych) pozwoliły zebrać około 400 wniosków do projektu aktualizacji strategii od 23 organizacji pozarządowych.

4. Opracowanie projektu *Programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie mazowieckim*

Departament Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego współpracował z Polskim Związkiem Łowieckim (PZŁ) w ramach prac nad projektem *Programu odbudowy populacji zwierzyny drobnej w województwie mazowieckim* przyjętym Uchwałą Nr 228/130/12 Zarządu Województwa Mazowieckiego z dnia 31 stycznia 2012 r. Powyższy program dotyczy odbudowy

populacji 3 gatunków zwierzyny drobnej (zając, bażant, kuropatwa) i będzie polegał na wsiedlaniu wymienionych zwierząt do wybranych obwodów łowieckich na terenie woj. mazowieckiego. Program ma być realizowany przez Koła Łowieckie (PZŁ) przy dofinansowaniu przez WFOŚiGW, natomiast Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie będzie jednostką nadzorującą wprowadzenie programu.

5. Konsultacje dokumentów z zakresu gospodarowania odpadami

Pod koniec 2011 roku Zarząd Województwa Mazowieckiego rozpoczął prace mające na celu przygotowanie *Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023* oraz aktualizacji *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego* oraz sporządzenia *Prognozy oddziaływania na środowisko Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023 i aktualizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego*. Na stronie internetowej www.mazovia.pl umieszczone zostały formularze ankiet, skierowane m.in. do organizacji pozarządowych, a Marszałek Województwa Mazowieckiego zwrócił się do samorządów lokalnych z prośbą o poinformowanie mieszkańców oraz organizacji pozarządowych o pracach Zarządu Województwa Mazowieckiego nad ww. opracowaniami. Podczas procesu ankietyzacji przeprowadzonej na potrzeby opracowania w/w dokumentów, który trwał od 20 grudnia 2011 r. do 20 stycznia 2012 r. wpłynęło m.in. 45 ankiet od organizacji pozarządowych.

Zarządzeniem Marszałka Województwa Mazowieckiego Nr 191/12 z dnia 2 lutego 2012 r. powołany został Komitet Monitorujący Prace nad Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023, którego rolą było pełnienie funkcji ciała doradczego i opiniodawczego do tworzonego dokumentu. W jego skład weszli przedstawiciele Zarządu Województwa Mazowieckiego, samorządów, administracji rządowej, jednostek naukowo – badawczych, inspekcji służb ochrony środowiska, i organizacji pozarządowych. Przedstawicielem organizacji pozarządowej uczestniczącej w pracach w/w Komitetu był Pan Zbigniew M. Karaczun – Prezes Zarządu Okręgu Mazowieckiego Polskiego Klubu Ekologicznego. Po opracowaniu wstępnej wersji *Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023*, zaakceptowanej przez Zarząd Województwa Mazowieckiego, dokument został skierowany do opiniowania i konsultacji społecznych przez upoważnione organy. W trakcie 21 dniowego terminu konsultacji społecznych swoje uwagi, opinie i wnioski do dokumentu mogli przekazywać przedsiębiorcy, mieszkańcy województwa, organizacje ekologiczne. Wykaz wszystkich uwag zgłoszonych do planu na etapie opiniowania i konsultacji społecznych dokumentu, został zamieszczony w *Podsumowaniu przebiegu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023*.

Bieżąca współpraca z organizacjami statutowo prowadzącymi działalność pożytku publicznego

Bieżąca współpraca obejmuje szereg działań prowadzonych zarówno z inicjatywy samorządu województwa, ale również na zaproszenie poszczególnych organizacji pozarządowych. Wiele form współpracy na stałe wpisało się w praktykę współpracy i realizowanych jest cyklicznie. W 2012 roku powstały również nowe formy bieżącej współpracy samorządu województwa z sektorem pozarządowym. W ramach bieżącej współpracy wyróżnić należy następujące przedsięwzięcia:

1. Patronaty i nagrody Marszałka Województwa Mazowieckiego

W 2012 r. Marszałek Województwa Mazowieckiego objął patronatem 277 wydarzeń o charakterze kulturalnym, sportowym, edukacyjnym czy też promocyjnym o zasięgu regionalnym o istotnym znaczeniu dla rozwoju całego regionu na forum ogólnopolskim oraz międzynarodowym, które zorganizowane były przez organizacje pozarządowe. Marszałek przyjął również 9 zaproszeń do

uczestnictwa w komitetach honorowych różnych przedsięwzięć, w które zaangażowane były organizacje pozarządowe. Ponadto 34 organizacje pozarządowe związane ze światem kultury, nauki, gospodarki oraz zasłużone społecznie zostały uhonorowane Medalem Pamiątkowym Pro Masovia. Marszałek Województwa Mazowieckiego przyznał również dyplomy uznania za wybitne zasługi i działalność na rzecz województwa mazowieckiego 39 organizacjom pozarządowym.

2. Przedstawiciele organizacji pozarządowych w komisjach konkursowych

W programie współpracy Samorządu Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi na 2012 rok wprowadzony został nowy sposób wyłaniania przedstawicieli organizacji pozarządowych, którzy są członkami komisji konkursowych opiniujących oferty złożone w otwartych konkursach ofert na realizację zadań publicznych Województwa Mazowieckiego. Na koniec 2012 roku na liście znajdowało się 28 osób. W 2012 roku przedstawiciele organizacji pozarządowych brali udział w 16 posiedzeniach komisji konkursowych, opiniujących oferty w konkursach z zakresu kultury fizycznej i ratownictwa wodnego, turystyki, kultury, sztuki i ochrony dziedzictwa kulturowego oraz promocji zdrowia i polityki społecznej. Każda z organizacji pozarządowych, działających na Mazowszu, może zgłosić swojego przedstawiciela, który po wpisaniu na listę będzie mógł brać w pracach komisji. Do pracy w komisjach konkursowych Mazowiecka Rada Działalności Pożytku Publicznego wyznacza z listy dwie osoby, z wyłączeniem osób wskazanych przez organizacje pozarządowe, biorące udział w konkursie. Zgłoszenie, dokonywane na specjalnym formularzu, musi zawierać wypełniony wniosek o wpisanie na listę, zgodę osoby typowanej na wpisanie na listę i zgodę zgłaszanej osoby na przetwarzanie jej danych osobowych. W zgłoszeniu wskazuje się również obszary tematyczne, w których zgłaszana osoba jest ekspertem. Zgodnie z określeniem kompetencji kandydata podejmowana jest decyzja o wskazaniu go do pracy w komisji.

3. Kampania 1% dla OPP z województwa mazowieckiego

Od stycznia do kwietnia 2012 roku Wojewoda Mazowiecki i Marszałek Województwa Mazowieckiego ponownie zachęcali mieszkańców Mazowsza do przekazywania 1% podatku dla organizacji pozarządowych działających na terenie województwa mazowieckiego. Na potrzeby kampanii informacyjno-promocyjnej przygotowana została specjalna strona internetowa pod adresem www.1procent.mazovia.pl. Łączna kwota 1% podatku należnego przekazana Organizacjom Pożytku Publicznego przez urzędy skarbowe woj. mazowieckiego w roku 2012 (rozliczenie PIT za 2011 r.) wyniosła 104 440 569,69 zł. Łączna kwota podatku należnego wynikająca z zeznań PIT za 2011 r. złożonych w urzędach skarbowych woj. mazowieckiego wyniosła 12 883 628 605,03 zł. Zatem w idealnej sytuacji, w której 100% uprawnionych podatników korzysta z możliwości przekazania swojego 1% na rzecz organizacji pożytku publicznego, zostałyby one zasilone kwotą 128 836 286,05 zł, czyli o 24 395 716,36 zł wyższą niż to miało miejsce w rzeczywistości. Łączna liczba podatników, którzy dokonali rozliczenia rocznego podatku dochodowego od osób fizycznych za 2011 r. w urzędach skarbowych woj. mazowieckiego to 2 980 317 osób, w tym łączna liczba podatników, którzy wsparli OPP przekazując 1% podatku to 1 646 618 osób. Oznacza to, że z możliwości wsparcia organizacji pożytku publicznego poprzez przekazanie 1% podatku skorzystało 55 % uprawnionych do tego podatników.

4. Konkursy Mazowieckie Barwy Wolontariatu i „Organizacja Przyjazna Wolontariuszom”

W 2012 roku po raz drugi zorganizowane zostały konkursy „Mazowieckie Barwy Wolontariatu” oraz „Organizacja Przyjazna Wolontariuszom”. Organizatorem konkursów był Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie, we współpracy z Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim, pod auspicjami Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz Stowarzyszenia Centrum Wolontariatu w Warszawie.

„Mazowieckie Barwy Wolontariatu”

Na konkurs „Mazowieckie Barwy Wolontariatu” wpłynęło 27 zgłoszeń. Członkowie Kapituły zgodnie oświadczyli, że są pod wrażeniem wszystkich działań zgłoszonych do nagrody. Po burzliwej dyskusji, postanowili, że do finału ogólnopolskiego konkursu zakwalifikowane zostaną 3 zgłoszenia:

- 1) Szkolne Koło Wolontariatu przy Gimnazjum nr 2 im. Obrońców Westerplatte w Wyszkuwie,
- 2) „Licealiści ze Słowaka (klasa F w VII Liceum Ogólnokształcącym im. Juliusza Słowackiego w Warszawie)” - wolontariusze Fundacji SYNAPSIS,
- 3) Grupa ARDO przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Przasnyszu.

Jednocześnie Kapituła postanowiła wystąpić do Marszałka Województwa Mazowieckiego z rekomendacją przyznania dodatkowych wyróżnień na poziomie wojewódzkim dla:

- 1) Wolontariusze Stowarzyszenia Wspierania Społeczności Lokalnej "Bądźmy Razem" w Mławie
- 2) Regina Olszewska - emerytka - wolontariuszka MOPS w Nasielsku
- 3) Bartosz Płatkowski - uczeń - wolontariusz DPS w Żyrardowie
- 4) Grupa Wychowanek i Wychowawców Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego nr 2 w Warszawie
- 5) „Wolontariusze portalu Bohaterowie Bitwy Nad Bzurą – www.bohaterowie1939.pl” prowadzonego przez Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Nad Bzurą.

Grupa ARDO przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Przasnyszu zajęła II miejsce w finale ogólnopolskiego konkursu „Barwy Wolontariatu”.

„Organizacja Przyjazna Wolontariuszom”

Na konkurs „Organizacja Przyjazna Wolontariuszom” wpłynęło 12 zgłoszeń. Z opisem działań nominowanych organizacji zapoznać się można na stronie:

http://www.dialog.mazovia.pl/wolontariat_konkursy/organizacje_przyjazne_wolontariuszom_2012.html.

Kapituła nominowała do tytułu Organizacji Przyjaznej Wolontariuszom, kwalifikując do etapu ogólnopolskiego zgłoszenia:

- 1) Stowarzyszenie Wspierania Społeczności Lokalnej "Bądźmy Razem" przy MOPS w Mławie,
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Przasnyszu,
- 3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kowali,
- 4) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nasielsku,
- 5) Związek Szlachty Polskiej w Warszawie,
- 6) Uczniowski Klub Sportowy VICTORIA Józefów,
- 7) Stowarzyszenie Interwencji Prawnej, Warszawa,
- 8) Fundacja AVE, Warszawa.

Wspólna realizacja zadań i projektów

Wspólna realizacja zadań i projektów między samorządem województwa a organizacjami pozarządowymi odbywała się na podstawie zawieranych umów i porozumień. W ten sposób współpraca była formalizowana i opierała się na zasadach określonych w zawieranych porozumieniach. Ułatwiało to obu stronom współdziałanie, które opierało się na trwałych zasadach. Do wyróżniających się przedsięwzięć realizowanych na podstawie formalnych porozumień samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi możemy zaliczyć następujące działania:

1. Współpraca z Fundacją Centrum Edukacji Obywatelskiej

Kancelaria Marszałka współorganizowała z Fundacją Centrum Edukacji Obywatelskiej międzyregionalny projekt pn. Europamobil. Projekt zrealizowano w dniach 6-30 września 2012 r. Europamobil to nazwa autobusu, którym 19 studentów z krajów UE przemieszczało się do 11 mazowieckich szkół ponadpodstawowych, aby przeprowadzić z uczniami warsztaty na tematy dotyczące funkcjonowania Unii Europejskiej, różnorodności kulturowej, tożsamości europejskiej oraz migracji w Europie. Projekt został przeprowadzony przez Fundację Genshagen i Fundację Centrum Edukacji Obywatelskiej. Finansowanie zapewniła Fundacja Boscha, Land Brandenburgii i Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego, który przeznaczył na ten cel kwotę 15 845 zł. Równowartość ww. kwoty została przekazana Urzędowi Marszałkowskiemu przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych w ramach Mechanizmu Wsparcia Obywatelskiego i Samorządowego Wymiaru Polityki Zagranicznej, Instrument „Małe Projekty Wspólne MSZ i Samorządu”. Projekt Europamobil

był realizowany po raz czwarty (w 2009 i 2011 r. w Brandenburgii, w 2010 r. w Ile-de-France, w 2012 r. na Mazowszu). Pomysł przedsięwzięcia powstał w 2009 r. jako rezultat prac Polsko-Francusko-Niemieckiego Parlamentu Młodzieży, który obradował w Poczdamie, współorganizowanego przez władze regionalne województwa mazowieckiego, Ile-de-France i Brandenburgii w ramach Wspólnej Deklaracji o Współpracy między Województwem Mazowieckim, Regionem Ile-de-France i Krajem Związkowym Brandenburgia. Marszałek Województwa Mazowieckiego i Premier Kraju Związkowego Brandenburgia objęli przedsięwzięcie honorowym patronatem.

2. Współpraca z Federacją Organizacji Służebnych MAZOWIA

W ciągu roku 2012 odbywały się dalsze działania związane z realizacją podpisanego w dniu 14 lipca 2011 r. porozumienia o współpracy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego i Federacji Organizacji Służebnych MAZOWIA w realizacji projektu pn. „Budujemy współpracę na Mazowszu – od organizacji do Federacji” w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Zakres merytoryczny projektu obejmuje promocję idei federalizacji i sieciowania organizacji pozarządowych na Mazowszu oraz wspieranie kompetencji i aktywizację organizacji członkowskich Federacji. Współpraca dotyczyła wsparcia Federacji m.in. w informowaniu organizacji pozarządowych o poszczególnych wydarzeniach realizowanych w ramach projektu, umożliwieniu przedstawicielom Federacji Mazowia uczestniczenia w spotkaniach Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego w celu prezentowania projektów dokumentów, rekomendacji, propozycji organizacji pozarządowych, które powstaną w czasie realizacji projektu, zapewnieniu aktywnego udziału urzędników w spotkaniach z organizacjami pozarządowymi oraz organizowaniu wspólnych spotkań. Federacja Mazowia w ramach współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego informować miała o zakresie tej współpracy podczas poszczególnych wydarzeń, jak również przekazywać miała do Urzędu Marszałkowskiego informacje o przebiegu i efektach realizacji projektu. W ramach współpracy w roku 2012 przedstawiciele Federacji przeprowadzili analizę budżetu Samorządu Województwa Mazowieckiego pod kątem współpracy finansowej z organizacjami pozarządowymi.

Tworzenie przez samorząd województwa i organizacje pozarządowe wspólnych zespołów o charakterze doradczym i konsultacyjnym

Tworzenie przez samorząd województwa i organizacje pozarządowe wspólnych zespołów o charakterze doradczym i konsultacyjnym wynika z postanowień wielu aktów prawa, ale również z woli prowadzenia zinstytucjonalizowanego dialogu z przedstawicielami sektora pozarządowego. Praca zespołów, grup roboczych, komisji czy rad ma ogromne znaczenie dla pogłębiania dialogu obywatelskiego i wymiany poglądów w wielu sprawach ważnych dla obu stron. Bezpośrednie kontakty przedstawicieli administracji samorządowej i sektora pozarządowego dają nadzieję na skuteczniejszą komunikację i unikanie potencjalnych konfliktów podczas projektowania rozwiązań i polityk dotyczących obu stron. Wyróżniające działania to:

1. Prace Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego

W 2012 roku odbyło się pięć posiedzeń Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego. W grudniu kończy się pierwsza kadencja Rady, a już od sierpnia prowadzone są działania związane z wyłonieniem członków MRDPP II kadencji. W drugim roku swojego działania MRDPP realizowała zadania i podejmowała tematy związane ze współpracą Samorządu Województwa Mazowieckiego z trzecim sektorem, m.in.:

- 1) wyznaczała przedstawicieli organizacji pozarządowych do komisji konkursowych opiniujących oferty złożone w konkursach ofert dla organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych Województwa Mazowieckiego;
- 2) opiniowała projekt rocznego programu współpracy Samorządu Województwa Mazowieckiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2013 rok, przyjmowała również informacje na temat harmonogramu i przebiegu prac związanych z opracowywaniem programu;

- 3) opiniowała projekt Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2030;
- 4) przyjęła stanowisko w sprawie planowanych zmian budżetu województwa Mazowieckiego na 2012 rok w zakresie ograniczenia środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań publicznych organizacjom pozarządowym w 2012 r.;
- 5) przedstawiciele MRDPP brali udział w pracach kapituły konkursów: „Mazowieckie Bartwy Wolontariatu” i „Organizacja Przyjazna Wolontariuszom”;
- 6) opiniowała projekty aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych:
  - a) projekt „Zasad wyboru patrona roku, którego obchody na Mazowszu ogłasza Sejmik Województwa Mazowieckiego”, jako załącznika do projektu uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego;
  - b) projekt uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego w sprawie nagrody Samorządu Województwa im. Cypriana Kamila Norwida;
  - c) dwa projekty w sprawie parków krajobrazowych:
    - projekt uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniającej niektóre rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego dotyczące parków krajobrazowych;
    - projekt uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego zmieniającej niektóre rozporządzenia Wojewody Mazowieckiego dotyczące obszarów chronionego krajobrazu.

W trakcie posiedzeń Rady na jej wnioski były przedstawiane informacje dotyczące:

- 1) prac nad perspektywą finansową na lata 2014-2020 stopnia zaawansowania realizacji Programu LEADER na Mazowszu;
- 2) nowych zadań Samorządu Województwa wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w kontekście współpracy z organizacjami pozarządowymi;
- 3) obsługi tzw. „małych projektów” w ramach Programu LEADER w Województwie Mazowieckim;
- 4) aktualizacji "Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego" oraz "Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego";
- 5) przebiegu prac nad opracowaniem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, przedstawioną przez pracownika Departamentu Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego;
- 6) XIII edycji konkursu Nagroda Marszałka Województwa Mazowieckiego, przedstawioną przez pracownika Departamentu Kultury, Promocji i Turystyki;
- 7) propozycji Federacji Organizacji Służebnych Mazowia w sprawie aktualizacji zapisów Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego uwzględniających obszary współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Gośćmi na posiedzeniach Mazowieckiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, prezentującymi Radzie informacje i postulaty byli m.in. przedstawiciele Federacji Organizacji Służebnych Mazowia, pracownicy Mazowieckiego Biura Planowania Regionalnego, Mazowieckiego Centrum Polityki Społecznej, pracownicy departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie, w tym:

- 1) Departamentu Budżetu i Finansów,
- 2) Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich,
- 3) Departamentu Kultury, Promocji i Turystyki,
- 4) Departamentu Rozwoju Regionalnego i Funduszy Europejskich.

Na wszystkich posiedzeniach obecna była Pełnomocnik Marszałka Województwa Mazowieckiego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.

2. Mazowiecka Rada do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

W roku 2012 prowadzona była szeroka współpraca z organizacjami kombatantów i osób represjonowanych na terenie województwa mazowieckiego. Głównym kierunkiem działania było wspieranie działań Mazowieckiej Rady do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

powołanej 2 grudnia 2009 roku jako organ doradczy Marszałka Województwa w zakresie spraw dotyczących integracji środowisk kombatanckich.

Rada odbyła 4 posiedzenia Prezydium oraz 2 posiedzenia plenarne. Wiosną, Samorząd Województwa wspólnie z Radą zorganizował spotkanie dla kombatanów z Mazowsza w kwietniu w Mateczniku „Mazowsze” jako spotkanie wielkanocne. Doroczne spotkanie integracyjne weteranów z całego województwa z okazji Dnia Weterana we wrześniu organizowano wspólnie z Muzeum Wojska Polskiego. Na potrzeby Rady została opracowana i rozesłana w grudniu 2012 r. ankieta dotycząca sytuacji środowisk kombatanckich w poszczególnych powiatach na Mazowszu, ze szczególnym uwzględnieniem ich aktywności i liczebności, działań starostów wspierających integrację środowisk oraz rozwiązywania problemów zdrowotnych. Rada jest najlepszym forum współpracy i wymiany informacji, dotyczących prawidłowego diagnozowania problemów i potrzeb tych środowisk. Bieżącą współpracę oraz działalność informacyjną prowadzi Pełnomocnik Zarządu Województwa Mazowieckiego ds. Kombatanów i Osób Represjonowanych, który odbył w 2012 roku ok. 80 spotkań z kombatanami przy okazji uroczystości patriotycznych oraz spotkań roboczych w siedzibach związków. Rada propagowała wśród związków, które wchodzi w jej skład, działający od 11 lutego 2009 roku program „Szpitale przyjazne kombatanom”. W 2012 roku powiększyła się liczba placówek służby zdrowia, które przystąpiły do programu z 35 jednostek służby zdrowia na Mazowszu do ponad 50. Zdecydowana większość tych placówek to jednostki podległe samorządowi województwa oraz samorządom powiatowym. Rada wspierała powoływanie przez starostów Powiatowych Rad Kombatanów i ich działania oraz działania rad kombatanów w dzielnicach miasta st. Warszawy. Bardzo aktywne były rady m.in. w Dzielnicach Praga Północ, Praga Południe, Targówek, Wola.

3. Wojewódzka Rada Zatrudnienia

Wojewódzka Rada Zatrudnienia działa na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. nr 69 poz. 415 z późn. zm.) i jest organem opiniodawczo – doradczym marszałka województwa w sprawach polityki rynku pracy. Do zakresu działania Rady należą w szczególności:

- 1) Inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i produktywnego zatrudnienia w województwie.
- 2) Ocena racjonalności gospodarki środkami Funduszu Pracy.
- 3) Opiniowanie kryteriów podziału środków Funduszu Pracy dla samorządów powiatowych województwa na finansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia i finansowanie innych fakultatywnych zadań oraz opiniowanie opracowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy propozycji przeznaczenia środków Funduszu Pracy będących w dyspozycji samorządu województwa i sprawozdań z ich wykorzystania.
- 4) Składanie wniosków i wydawanie opinii w sprawach dotyczących kierunków kształcenia, szkolenia zawodowego oraz zatrudnienia w województwie.
- 5) Ocenianie okresowych sprawozdań z działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz przedstawianie Naczelnej Radzie Zatrudnienia okresowych sprawozdań i wniosków w sprawach zatrudnienia.
- 6) Delegowanie przedstawicieli do komisji konkursowej w liczbie równej co najmniej połowie składu komisji dokonującej wyboru kandydata na stanowisko Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy.
- 7) Opiniowanie wniosków o odwołanie lub wnioskowanie o odwołanie Dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Pracy.
- 8) Delegowanie przedstawiciela do Naczelnej Rady Zatrudnienia.
- 9) Opiniowanie wojewódzkich kryteriów wydawania zezwoleń na pracę cudzoziemców.

W skład Wojewódzkiej Rady Zatrudnienia wchodzi m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych.

W roku 2012 byli to:

- 1) Urszula Nowakowska z Fundacji Centrum Praw Kobiet.
- 2) Jadwiga Werbanowska z Fundacji „Bez względu na niepogodę”.
- 3) Piotr Zawadzki z Polskiego Towarzystwa Polityki Społecznej.

- 4) Magdalena Gołębiowska ze Stowarzyszenia Biuro Obsługi Ruchu Inicjatyw Społecznych „BORIS”.

W 2012 roku odbyły się 4 posiedzenia Rady, dotyczące zmian w ustawie o systemie oświaty i Krajowej Ramie Kwalifikacji. Przedstawiciele organizacji pozarządowych czynnie uczestniczyli w opiniowaniu wniosków szkół o uruchomienie nowych kierunków kształcenia (w 2012 roku z 16 wnioskami wystąpiło 12 szkół), a także zaopiniowali wykaz zawodów, w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja, z mocą obowiązywania od dnia 1 września 2012 r. Konieczność wprowadzenia nowego wykazu zawodów refundowanych była podyktowana zmianą jaka nastąpiła w zakresie zawodów szkolnictwa zawodowego, tj. wprowadzonym z dniem 1 września 2012 r. rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. 2012 r., poz. 7). Ponadto przedstawiciele organizacji pozarządowych brali udział w zatwierdzeniu sprawozdania z wykonania planu wydatków Funduszu Pracy za 2011 rok w zakresie realizacji działań realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie oraz opiniowali podział środków Funduszu Pracy na 2012 rok w zakresie działań realizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie. Przyjęli i uczestniczyli w dyskusji dotyczącej rocznego sprawozdania z realizacji Regionalnego Planu na Rzecz Zatrudnienia na rok 2011, przyjęli sprawozdanie z działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie. Zapoznali się również z zagadnieniami warszawskiego rynku pracy (przedstawionymi przez dyrektora Urzędu Pracy w m.st. Warszawy – panią W. Adach), oceną ustawy antykryzysowej (przedstawioną przez panią profesor M. Szyłko – Skoczny), comiesięcznymi informacjami dotyczącymi bieżącej, ogólnej sytuacji na rynku pracy w województwie mazowieckim i uczestniczyli w dyskusji dotyczącej ww. zagadnień. Wzrost wiedzy przedstawicieli organizacji pozarządowych dotyczącej opiniowania otwarcia nowych kierunków kształcenia, opiniowania wykazu zawodów w których za przygotowanie zawodowe młodocianych pracowników może być dokonywana refundacja, dzięki której pracodawcy mają możliwość otrzymania dofinansowania w trakcie procesu przygotowania zawodowego młodzieży, pogłębienie wiedzy dotyczącej sytuacji na mazowieckim rynku pracy.

Wzmacnianie merytoryczne organizacji pozarządowych

Realizowane było m. in. poprzez organizowanie przez Samorząd Województwa i uczestniczenie w realizowanych przez podmioty pozarządowe szkoleniach, seminariach, konferencjach odbywało się w każdym obszarze współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi. Wybrane działania wzmacniające merytorycznie organizacje pozarządowe to:

1. Konferencja „Aktywne i zdrowe starzenie się”

W związku z ogłoszeniem przez Komisję Europejską Roku 2012 „Europejskim Rokiem Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej”, Departament Polityki Społecznej i Zdrowotnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie, wspierając działania tworzenia kultury aktywności osób starszych w regionie oraz wpisując się w obchody europejskie, zorganizował w dniu 21 listopada 2012 roku konferencję dotyczącą sytuacji ludzi starszych w Polsce i województwie mazowieckim pn. „Aktywne i zdrowe starzenie się”. Konferencja była okazją, by uświadomić sobie, że żyjemy coraz dłużej, a starzejące się społeczeństwo stawia przed nami nowe wyzwania, była również okazją do promowania społecznej oraz zawodowej aktywności osób starszych, a także do upowszechnienia wiedzy o szansach i możliwościach, jakie daje życie seniorów. Spotkanie było skierowane do przedstawicieli organizacji pozarządowych działających w obszarze aktywności społecznej integracji pokoleń, reprezentantów jednostek samorządu terytorialnego województwa mazowieckiego, przedstawicieli administracji publicznej oraz środowiska

Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Konferencję „Aktywne i zdrowe starzenie się” objął honorowym patronatem Marszałek Województwa Mazowieckiego.

2. Szkolenia z zakresu PO KL

W 2012 roku Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie zorganizował 12 szkoleń dla potencjalnych Beneficjentów i Beneficjentów Działania 6.1 PO KL. Przedmiotowe szkolenia dotyczyły m.in.: Dokumentacji konkursowej dla Poddziałania 6.1.2 PO KL, Dokumentacji naboru dla Poddziałania 6.1.3 PO KL, Dokumentacji konkursowej dla projektów współpracy ponadnarodowej w ramach Poddziałania 6.1.1 PO KL, Dokumentacji konkursowej dla Poddziałania 6.1.1 PO KL, Rozliczania i zamykania projektów w kontekście zmian wprowadzonych od 2012 r., Specyfiki projektów ponadnarodowych. Celem powyższych szkoleń było uzyskanie przez Beneficjentów wiedzy i praktycznych umiejętności niezbędnych w realizacji i rozliczaniu projektów finansowanych z EFS. Powyższe szkolenia miały przygotować uczestników do aplikowania o środki unijne pod kątem spełnienia wymogów formalnych i merytorycznych stawianych przez Instytucje Zarządzające, jak też radzenia sobie z problemami pojawiającymi się w trakcie realizacji projektów.

W powyższych szkoleniach wzięło udział łącznie 167 osób. Były to osoby i instytucje posiadające już doświadczenie i wiedzę zarówno w aplikowaniu o środki unijne, jak i w realizacji projektów dofinansowanych z EFS, a ponadto Beneficjenci chcący ubiegać się o dofinansowanie z funduszy europejskich po raz pierwszy. Efektem zorganizowanych spotkań informacyjno-promocyjnych i szkoleń było podniesienie świadomości społecznej o EFS, poszerzenia wiedzy na temat możliwości pozyskiwania środków unijnych w ramach Działania 6.1 PO KL oraz podniesienie poziomu rozpoznawalności marki Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Organizowanie bezpłatnych szkoleń skierowanych do potencjalnych Beneficjentów i Beneficjentów realizujących projekty w ramach Działania 6.1 PO KL pozwoliło nawiązać kontakt z organizacjami pozarządowymi i instytucjami rynku pracy, działającymi na rzecz grupy odbiorców wsparcia, kierowanego w ramach Działania 6.1 PO KL, którzy mogą występować jako potencjalni Beneficjenci, a jednocześnie stanowić źródło informacji o Europejskim Funduszu Społecznym.

3. III Mazowiecki Sejmik ds. Osób Niepełnosprawnych

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej zorganizowało III Mazowiecki Sejmik ds. Osób Niepełnosprawnych. Na Sejmiku obecni byli przedstawiciele organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych, przedstawiciele władz samorządu województwa mazowieckiego, a także powiatowych i gminnych jednostek zajmujących się osobami niepełnosprawnymi - łącznie 120 osób. Podczas Sejmiku omawiano m.in. plan działania Samorządu Województwa Mazowieckiego w zakresie działań na rzecz osób niepełnosprawnych na rok 2012, możliwości wykorzystania środków z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego w latach 2013-2020. W trakcie obrad dokonano oficjalnego uruchomienia strony internetowej www.niepelnosprawni.mazovia.pl. Na stronie tej przedstawiane są na bieżąco m.in. działania podejmowane na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych, jak również prezentowane inicjatywy organizacji pozarządowych.

Kierownik
Biura Dialogu Obywatelskiego

Joanna Malarezyk
18.04.2013

Pełnomocnik Marszałka
ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi

41

Tamara Borkowska
2013. 04.18

